

RIKSDAGENS PROTOKOLL

Nr 1

ANDRA KAMMAREN

1970

10—15 januari

Debatter m. m.

Lördagen den 10 januari

	Sid.
Ålderspresidentens hälsningsanförande	3
Anföranden av ålderspresidenten och talmannen efter talmansvalen..	5
Meddelande ang. sammanträdestider, m. m.	6

Tisdagen den 13 januari

Talmannens anförande vid riksdagens öppnande	7
--	---

Onsdagen den 14 januari

Interpellationer av:

fru Marklund (vpk) ang. en förbättrad företagsdemokrati inom LKAB.	9
herr Wiklund i Stockholm (fp) ang. verkställigheten av påföljd av brott begånget i annan europeisk stat.	10
herr Hansson i Skegrie (cp) ang. den bebådade ändrade kapitalbeskattningens inverkan på näringspolitik och samhällsekonomi. . .	11
herr Blomkvist (s) ang. skolans undervisning om parterna på arbetsmarknaden	13
herr Börjesson i Glömminge (cp) ang. förbättring av det ekonomiska stödet åt fiskare.	14
herr Wennerfors (m) ang. effektivisering av lagerhållning och distribution inom den offentliga sektorn.	14
herr Stridsman (cp) ang. återförande till tidigare fastighetsägare av viss för militära ändamål disponerad skogsmark i Norrbottens län	15
herr Bergman (s) ang. reglerna för statsbidrag till kommunala bostadstillägg.	17
herr Johansson i Skärstad (cp) ang. informationen om den relativa betygsskalans tillämpning.	18
fru Kristensson (m) ang. de svenska insatserna för hjälp åt Biafras folk	18
herr Holmberg (m) ang. de s. k. paritetslånen för bostadsbyggande	19

	Sid.
Meddelande om enkla frågor av:	
herr Josefson i Arrie (cp) ang. bestämmelserna om realisationsvinst- beskattning vid tvångsförsäljning av fastighet	21
fru Marklund (vpk) ang. tidpunkten för de statliga företagens ut- träde ur Svenska arbetsgivareföreningen	21
herr Werner (m) ang. svenska insatser för återuppbyggnad och humanitär hjälp i Biafra	21
herr Svensson i Kungälv (s) ang. saltningen av gator och vägar. . . .	21
herr Eriksson i Arvika (fp) ang. beredskapen mot epidemier av »Hongkongtyp»	21
herr Werner (m) ang. den kostnadsfria slutna vården av folkpen- sionärer	21
herr Thylén (m) ang. tidpunkten för framläggande av varvsutred- ningens betänkande	21

Torsdagen den 15 januari

Interpellationer av:

fru Gradin (s) ang. inrättande av professurer i socialpolitik	29
fru Ryding (vpk) ang. arbetsmedicinska institutets arbetsuppgifter	29
herr Svensson i Kungälv (s) ang. insatserna för hjälp åt Biafras folk	30

Meddelande om enkla frågor av:

herr Andersson i Storfors (s) ang. kommuns bidrag till indragnings- hotade tågturer	33
herr Nordstrandh (m) ang. skolöverstyrelsens utredning om an- vändningen av betyg och test vid utbildning och anställning. . . .	33
herr Clarkson (m) ang. förbättring av räddningstjänst och säker- hetsanordningar vid flygplatser	33
herr Andersson i Örebro (fp) ang. åtgärder för att förhindra s. k. automatiska reklamsamtal över telefonnätet	33
herr Eliasson i Sundborn (cp) ang. tidpunkten för tillsättande av en utredning rörande skatteutjämningsystemet och kostnads- fördelningen mellan stat och kommun	33

Samtliga avgjorda ärenden

Lördagen den 10 januari

Val av talman och vice talmän	5
» » sekreterare	6

Onsdagen den 14 januari

Val av talmanskonferens	8
» » kanslideputerade	8
» » kanslitillsättare	8

Torsdagen den 15 januari

Val av ledamöter i de ständiga utskotten	22
» » statsrevisorer med suppleanter	24
» » ledamöter i riksdagens krigsdelegation	24
» » suppleanter i de ständiga utskotten	25

I enlighet med § 49 regeringsformen och § 2 riksdagsordningen sammanträdde andra kammaren här i huvudstaden i den uti riksdagens hus för kammaren anordnade samlingsalen.

Lördagen den 10 januari

Kl. 11.00

§ 1

Hälsningsanförande

Sammanträdet öppnades av representanten för Stockholms stad herr ERLANDER såsom den ledamot, vilken bevisat de flesta riksdagarna, med följande ord:

Ärade kammarledamöter! Enligt grundlagens bud hälsar jag er välkomna till årets riksdagsarbete.

1970 års riksdag är tvåkammerssystemets sista. Genom enkammersystemets införande förverkligas väsentliga delar av den författningsreform, vars slutgiltiga utformning alltjämt är föremål för grundlagberedningens prövning.

Tidigare avgörande förändringar av vår konstitution — 1809, 1865 och 1919 — föregicks av våldsamma meningsbrytningar under årtionden. Å ena sidan knöts stora förhoppningar, drömmar och förväntningar till besluten; å andra sidan fanns oro och ångest inför det nya och dess risker.

Nuets författningsreform framstår inte som en lösning av lidelsefullt tillspetsade motsättningar. I lugn och ro har vi diskuterat hur vi skall skapa så goda och effektiva arbetsförhållanden som möjligt för demokratin och hur vi skall underlätta medborgarnas delaktighet och medansvar vid utformningen av landets politik.

Det vore värdefullt om tvåkammerssystemets sista år användes till att grundligt genomtänka på vilket sätt vi kan bidra till att detta syfte vinnes. Det är möjligt att de nya förhållandena med det stora antalet ledamöter samlade i en kammare kommer att framtvunga en ökad självdisciplin och en förändrad debatteknik. Det skulle vara av värde om vi redan vid årets riksdag började träna oss för de kommande förändringarna.

Ett nytt årtionde riktat våra tankar mot framtiden. Däri ligger något värdefullt, framför allt för oss riksdagsmän som aldrig får glömma att våra beslut i nuet ofta har verkningar lång tid framöver. Vi bör grunda våra beslut på god kännedom om de framtida utvecklingstendenserna. Men det är inte så att vi skall passivt acceptera vad teknik och forskning har att bjuda oss. Tvärtom kan det vara vår uppgift att undersöka huruvida utvecklingen kan innebära risker för den enskilde individen. Om så är fallet måst vi som samhällets representanter söka skydda människan.

Ett område där dessa förhållanden framstår med särskild vikt är den för alla människor betydelsefulla frågan om vår miljö. Här kan inaktivitet och underlåtenhet från samhällets sida utgöra ett ödesdigert hot mot de enskilda människorna. Sverige har på detta område ett alldeles särskilt ansvar. På svenskt initiativ beslöt FN:s generalförsamling 1968 att under 1972 hålla en internatio-

Hälsningsanförande

nell konferens om den mänskliga miljön för att bidra till en internationell samordning och ett internationellt tänkande i dessa globala frågor. Strax före jul antogs också vår inbjudan att förlägga konferensen till Sverige.

Frågan om vår miljö — ytterst frågan om vår möjlighet att överleva — är ett område där enskilda människor har möjligheter att påverka utvecklingen. Även ett litet land som Sverige kan här påverka det internationella skeendet. Vad som hänt på miljövärdens område är ett tecken på ökat medinflytande och öppnar möjligheter till mera direkta kontakter mellan opinion och parlamentariker.

Inom miljöpolitiken framträder nödvändigheten av ett nära samarbete mellan individerna och samhället med särskild styrka. Vi måste ha klart för oss att här som på nästan alla de områden vi behandlar gäller att vi har behov av medborgarnas delaktighet och engagemang vid politikens utformning. Ett sådant medborgarengagemang är i längden det enda hållbara svaret på talet om de kriser som demokratin för närvarande genomlever.

Med dessa ord, ärade kammarledamöter, ber jag att än en gång få hälsa er välkomna till årets riksdagsarbete.

Detta anförande åhördes av kammarens ledamöter stående.

§ 2

Herr ordföranden tillkännagav, att han anmodat undertecknade att föra protokollet till dess sekreterare hunnit utses ävensom att kanslipersonal blivit av honom till erforderligt antal för tillfället antagen; och blev dessa åtgärder på framställd proposition av kammaren godkända.

§ 3

Upplästes följande till kammaren inkomna protokoll angående den i § 32

riksdagsordningen föreskrivna fullmaktsgranskningen:

DEPARTEMENTS PROTOKOLL

8.1.1970

Granskning av fullmakter för ledamöter av riksdagens andra kammare

Till justitiedepartementet har från länsstyrelsen i Stockholms län inkommit fullmakter för redaktören Folke Björkman och statssekreteraren Sven-Göran Olhede som vid nya röstsammansräkningar utsetts till ledamöter av riksdagens andra kammare i stället för avgångna ledamöter av kammaren.

Kungl. Maj:t har den 19 december 1969 förordnat att granskning av fullmakterna skall företas inför statsrådet Carl Lidbom.

Granskning av fullmakterna företas enligt § 32 riksdagsordningen.

Av fullmäktige i riksbanken är herrar Wärnberg, Bengtson och Nilsson närvarande vid granskningen och av fullmäktige i riksgäldskontoret herrar Östman, Fredriksson och Lindmark.

Någon anmärkning framställs ej mot fullmakterna.

Protokoll över granskningen skall tillsammans med fullmakterna överlämnas till andra kammaren.

Enligt uppdrag
Margit Hirén

Vid detta protokoll var fogade de däri omförmälda fullmakterna för herrar Folke Björkman och Sven-Göran Olhede att inträda såsom ledamöter av kammaren för tiden till den 1 januari år 1971 efter herr Bohman respektive herr Gustafsson i Stockholm.

§ 4

Företogs upprop av kammarens ledamöter.

Vid uppropet befanns herrar Ahlmark, Zetterström, Dahlgren, Karlsson i Olofström, Nilsson i Bästekille, Clarkson och Dockered vara frånvarande.

Herrar Ahlmark, Karlsson i Olofström, Nilsson i Bästekille, Clarkson och Dockered hade i till kammaren ingivna ansökningar, som nu upplästes, anhållit om ledighet från riksdagsgöromålen, herr Dockered med återopande av läkarintyg.

Herrar Zetterström och Dahlgren hade genom telefonsamtal till kammarens kansli anmält att de på grund av sjukdom icke kunde närvara vid uppropet.

§ 5

Anställdes val av talman; och befanns efter valets utgång till talman ha blivit utsedd herr Allard med samtliga avgivna eller 221 röster.

§ 6

Företogs val av förste vice talman.

Efter det valsedlarna blivit öppnade och uppräknade befanns valet hava så utfallit, att 175 röster tillfallit herr von Friesen och 2 herr Cassel.

Kammaren hade alltså till förste vice talman utsett herr von Friesen.

§ 7

Anställdes val av andre vice talman.

Sedan valsedlarna öppnats och uppräknats befanns 171 röster hava tillfallit herr Cassel och 2 herr von Friesen.

Kammaren hade alltså till andre vice talman utsett herr Cassel.

§ 8

Herr ERLANDER, som nu lämnade talmansplatsen, yttrade därvid till herr talmannen:

Jag ber att få överlämna talmansklubban till herr talmannen.

Herr TALMANNEN intog talmansplatsen och anförde:

Herr ålderspresident, ärade kammarledamöter! Jag tackar å egna och herrar vice talmäns vägnar för det förtroende som talmansvalen innebär för oss.

§ 9

Upplästes ånyo och lades till handlingarna under § 4 här ovan omfördä ansökningar.

Ansökningarna var så lydande:

Till Riksdagens andra kammare

Anhåller härmed om ledighet från riksdagsarbetet till den 15 januari på grund av studieresa i Israel.

Stockholm den 2 januari 1970

Per Ahlmark

Till Riksdagens andra kammare

På grund av utlandsresa anhålles härmed vördsamt om ledighet från riksdagsarbetet lördagen den 10 jan. 1970.

Olofström den 23 december 1969

Eric Karlsson

Till Riksdagens andra kammare

Härmed anhålles om ledighet från riksdagsgöromålen under tiden 10/1—12/1 1970 för enskilda angelägenheters ordnande.

Bästekille den 5 januari 1969

Jöns Nilsson

Till Riksdagens andra kammare

På grund av utlandsvistelse får jag härmed anhålla om ledighet lördagen den 10 januari 1970.

Hälsingborg 27 november 1969

Rolf Clarkson

Till Riksdagens andra kammare

Med stöd av medsamt läkarintyg får jag meddela att jag på grund av sjukdom är förhindrad att infinna mig vid uppropet den 10 januari 1970, samt anhåller med stöd av samma intyg om ledighet till den 16 januari detta år.

Järns Gärd, 440 07 Sjövik den 8 januari 1970

Robert Dockered

Kammaren biföll dessa ansökningar.

I detta sammanhang beviljades herrar Zetterström och Dahlgren ledighet från riksdagsgöromålen innevarande dag.

Meddelande ang. sammanträdestider,
m. m.

Härefter upplästes följande till kam-
maren inkomna ansökan:

Till Riksdagens andra kammare

Härmed anhåller jag om ledighet från
riksdagsarbetet under tiden den 12 och
den 13 januari 1970 på grund av ut-
landsresa.

Stockholm den 10 januari 1970

Tage Erlander

Kammaren biföll denna ansökan.

§ 10

Föredrogs åter det under § 3 här
ovan intagna protokollet, varefter kam-
maren beslöt att, med godkännande av
de däri avsedda fullmakterna, lägga
protokollet till handlingarna.

§ 11

På hemställan av herr talmannen be-
slöt kammaren att genast företaga val
av sekreterare, varefter det sålunda be-
slutade valet företogs; och befanns efter
valedlarnas öppnande och uppräknande
valet ha så utfallit, att till sekreterare
utsetts sekreteraren Sune K. Johansson
med samtliga avgivna eller 175 röster.

Sedan sekreteraren på kallelse infun-
nit sig, meddelade herr talmannen ho-
nom underrättelse om valets utgång och
hälsade honom välkommen.

Protokollföringen övertogs härefter
av sekreteraren.

Nancy Eriksson Tage Magnusson

§ 12

Herr TALMANNEN yttrade:

Jag får tillkännagiva, att Kungl. Maj:t
lätit genom offentligt anslag bjuda och
kalla riksdagens samtliga ledamöter att
tisdagen den 13 innevarande månad kl.
11.00 infinna sig i slottskapellet samt,
efter förrättad gudstjänst, enligt § 34
riksdagsordningen begiva sig till riks-
salen för att där inhämta vad Kungl.
Maj:t har att meddela riksdagen.

§ 13

Herr talmannen meddelade, att till

kammarens förfogande överlämnats ett
antal inträdesbiljetter till rikssalen vid
riksdagens öppnande, och hemställde,
att fördelning av dessa biljetter finge
ske genom kammarens kansli med iakt-
tagande, att de för ledamöterna från
var och en av rikets valkretsar avsedda
biljetterna utlämnades till valkretsens
äldste närvarande representant, som se-
dermera finge ombesörja den vidare ut-
delningen.

Detta förslag blev av kammaren bi-
fallet.

§ 14

Meddelande ang. sammanträdestider,
m. m.

Herr TALMANNEN anförde:

Till kammarens ledamöter har utde-
lats bl. a. en preliminär plan för sam-
manträdena under vårsessionen 1970.
Därav framgår bl. a. att val av ledamö-
ter och suppleanter i utskott avses skola
äga rum vid sammanträdet torsdagen
den 15 januari kl. 10.00, att remissdebat-
ten, såsom tidigare preliminärt medde-
lats, kommer att ta sin början onsdagen
den 21 januari kl. 10.00 och att en utri-
kes- och handelspolitisk debatt hålles
onsdagen den 18 mars, då sammanträdet
likaledes börjar kl. 10.00.

Av planen framgår vidare att fråge-
stunderna i allmänhet förlägges till tors-
dagarna och liksom hittills tar sin bör-
jan kl. 15.30 i andra kammaren. Första
kammarens frågestunder börjar kl. 15.00
eller en timme tidigare än förut. Den
första frågestunden kommer att äga rum
torsdagen den 22 januari kl. 10.00, d. v. s.
vid början av den andra remissdebat-
dagen.

I en stencilerad sammanställning har
lämnats vissa meddelanden angående
riksdagens arbete m. m. under vårsessio-
nen.

Kammarens ledamöter åtskildes här-
efter kl. 12.02.

In fidem
Sune K. Johansson

Tisdagen den 13 januari

Kl. 10.30

§ 1

På förslag av herr talmannen, som förklarade sig ha om tiden för valen samrått med första kammarens talman, beslöt kammaren att vid plenum onsdagen den 14 innevarande januari företa val av fyra ledamöter i talmanskonferensen, två kanslideputerade samt sex ledamöter att jämte talmannen och vice talmännen tillsätta tjänstemän hos kammaren.

§ 2

På förslag av herr talmannen, som förklarade sig ha om tiden för jämväl dessa val samrått med första kammarens talman, beslöt kammaren att vid plenum torsdagen den 15 i denna månad företaga val av dels ledamöter och suppleanter i de ständiga utskotten, dels revisorer och revisorssuppleanter för granskning av statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning, dels ock ledamöter i krigsdelegationen.

§ 3

Herr talmannen och kammarens ledamöter begav sig kl. 10.45 till slottskapellet, där riksdagspredikan hölls av kyrkoherden i Örgryte pastorat, prosten Nils Oderstam. Efter slutad gudstjänst begav sig kammaren till rikssalen. Hans Maj:et Konungen öppnade där riksdagen med ett tal. Sedan första kammarens talman härefter framfört första kammarens vördnad, framträdde ANDRA KAMMARENS TALMAN och yttjade:

Eders Majestät!

Den vilja till minskning av spänning-

en mellan öst och väst som gjort sig märkbar utgör en ljuspunkt i den utrikespolitiska situationen, som för övrigt kännetecknas av osäkerhet och konflikter. Försämringen av krisläget i Mellersta Östern, det fortsatta kriget i Vietnam och de tragiska förhållanden som Nigeriakonflikten orsakat ger anledning till allvarlig oro. Liksom tidigare bör vårt land fortsätta att ge sitt fulla stöd till och aktivt medverka i Förenta nationernas arbete för fred och samförstånd mellan länder och folk och för en begränsning av den militära upprustningen.

Situationen i utvecklingsländerna och då särskilt de krigsdrabbade områdena, där nöden är skrämmande stor, talar starkt för ökade biståndsinsatser från vårt land för att bringa hjälp och främja en fredlig utveckling.

Den ekonomiska utvecklingen i vårt land, som visar ökad produktionskraft, lugn prisutveckling och stark tillväxt av våra samlade resurser, har skapat underlag för väsentliga insatser för större trygghet och ökad jämlikhet.

Förslaget om en skattereform som ger de lägre inkomsttagarna en skattelättnad hälsas med tillfredsställelse.

En fortsatt utbyggnad av den sociala omvårdnaden är också av hög angelägenhetsgrad. Højningen av folkpensionärernas standard och det ökade stödet åt barnfamiljerna utgör betydande och välkomna förbättringar. Utbyggnaden av arbetsmarknadspolitiken med särskilda insatser för de grupper som har svårast att hävda sig på arbetsmarknaden är betydelsefull liksom den föreslagna lagstiftningen om 40 timmars arbetsvecka.

De ökade insatserna för kultur, forsk-

ning och utbildning, speciellt vuxenutbildningen, tillgodoser angelägna behov. En fortsatt utbyggnad av det statliga stödet till ungdomsorganisationernas verksamhet och till idrottsrörelsen är av stort värde såväl för nuet som för framtiden.

I medvetande om sitt stora ansvar kommer andra kammaren att i positiv anda och med sedvanlig omsorg pröva de förslag Eders Majestät förelägger riksdagen.

Andra kammaren betygar Eders Majestät sin stora aktning och vördnad.

Till envar av talmännen överlämnades nu ett exemplar av dels Kungl. Maj:ts proposition nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1970/71, dels ock Kungl. Maj:ts berättelse till 1970 års riksdag om vad i rikets styrelse sig tilldragit, varefter ceremonin på rikssalen avslutades; och åtskildes kammaren vid utgåendet från rikssalen, enligt beslut fattat före avgången från dess samlingsrum.

In fidem
Sune K. Johansson

Onsdagen den 14 januari

Kl. 11.00

§ 1

Företogs val av fyra ledamöter i talmanskonferensen; och blev därtill utsedda

herr Gustafson i Göteborg (fp),
herr Hedlund (cp),
herr Holmberg (m) och
herr Martinsson (s),
envar med 102 röster.

§ 2

Anställdes val av två kanslideputerade. Därvid lämnades på begäran ordet till

Herr **ANDRE VICE TALMANNEN**, som yttrade:

Herr talman! För vart och ett av de ytterligare val som skall företagas vid detta plenum ber jag att få avlämna en gemensam lista, vilken godkänts av de av kammaren valda ledamöterna i talmanskonferensen. Varje lista upptar namn å så många personer, som det ifrågavarande valet avser.

Den av herr andre vice talmannen beträffande detta val avlämnade listan

upptog under partibeteckningen »Gemensam lista» följande namn:

Kristenson (s)
Hyltander (fp).

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd; och förklarades herrar Kristenson och Hyltander utsedda till kanslideputerade.

§ 3

Företogs val av sex ledamöter att jämte herr talmannen och herrar vice talmän tillsätta tjänstemän hos kammaren.

Herr andre vice talmannen avlämnade en lista, som under partibeteckningen »Gemensam lista» upptog följande namn:

Bengtsson i Landskrona (s)
Franzén i Motala (s)
Rask (s)
Wahlund (cp)
Nelander (fp)
Ringaby (m).

Interpellation ang. en förbättrad företagsdemokrati inom LKAB

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst denna lista, blev den av kammaren godkänd; och förklarades de personer, vilkas namn upptagits å densamma, utsedda till kanslitillsättare.

§ 4

Ordet lämnades på begäran till

Herr **ANDRE VICE TALMANNEN**, som anförde:

Herr talman! Jag hemställer, att kammaren måtte vid plenum i morgon, torsdagen den 15 januari, utse suppleanter i de ständiga utskotten till ett antal av 21 i konstitutionsutskottet, 36 i statsutskottet, 22 i bevillningsutskottet och allmänna beredningsutskottet, 19 i bankoutskottet och andra lagutskottet, 20 i jordbruksutskottet samt 18 i vart och ett av de övriga utskotten utom i utrikesutskottet, där antalet grundlagsenligt skall vara åtta.

Denna hemställan bifölls.

§ 5

Interpellation ang. en förbättrad företagsdemokrati inom LKAB

Ordet lämnades på begäran till

Fru **MARKLUND (vpk)**, som yttrade:

Herr talman! Under de senaste årens debatt om de anställdas situation i de statsägda företagen har ofta betonats hur nödvändigt det är att dessa företag, liksom de kommunalägda, går i spetsen när det gäller att genomföra företagsdemokrati. Detta är betydelsefullt inte bara ur allmänt demokratisk synpunkt, utan också därför att stats- och kommunalägda företag som fungerar riktigt i dessa avseenden är det bästa argumentet mot de invändningar som brukar resas mot statsdrift. Att företagsdemo-

krati inte endast eller ens i första hand är en teknisk fråga utan någonting som gäller människovärde och social rättvisa har tydligt framgått av konflikten vid LKAB:s förvaltningar i Malmfälten.

Den 20 februari i fjol beskrev industriministern i ett svar på enkla frågor, som bl. a. föranletts av de 31 teser som LKAB låtit amerikansk »expertis» utarbeta, LKAB som ett av de svenska företag som gjort mest när det gäller att engagera de anställda i frågor som rör företaget. Mot bakgrunden av den åberopade konflikten, som till inte ringa del föranletts just av att de arbetande saknar inflytande över sin arbetsmiljö och över företagets utveckling, framgår det klart att vad som hittills gjorts är helt otillräckligt, oavsett jämförelser med andra företag.

När det gäller Malmfälten, som helt domineras av LKAB, är situationen för de anställda alldeles speciell. På orter med en differentierad arbetsmarknad har den enskilde ändå vissa möjligheter att reagera mot otrivsel i arbetet — vare sig otrivseln förorsakas av en förnedrande övervakning i arbetet, översittteri från arbetsledningens sida, en fysiskt ohälsosam arbetsmiljö eller andra omständigheter — genom att byta anställning. För den övervägande delen av gruvarbetarna är denna möjlighet stängd. Bl. a. på grund av dessa speciella förhållanden har staten-arbetsgivaren ett alldeles speciellt ansvar.

Oavsett om LKAB-ledningen hävdar att man har ett långtgående och ambitiöst program för att utveckla företagsdemokratin kvarstår det faktum att 13 år efter det att LKAB blev helt statligt har inte de anställda upptäckt att deras situation på arbetsplatsen förbättrats. För de flesta yrkeskategorierna har den hårda rationaliseringen och produktivitetsökningen inneburit en hårdare arbetspress och större otrivsel. En ändring av dessa förhållanden kräver omedelbara åtgärder.

Interpellation ang. verkställigheten av påföljd av brott begånget i annan europeisk stat

Med hänvisning till det anförda ber jag att till statsrådet och chefen för industridepartementet få ställa följande fråga:

När avser statsrådet att vidta sådana åtgärder att de anställdas mest elementära krav på medbestämmande och inflytande i LKAB tillgodoses — exempelvis genom avskaffande av arbetsgivarens ensidiga rätt att antaga och avskeda arbetare, genom vetorätt för de anställda vid tillsättande av arbetsledare och så att omflyttningar inom företaget inte leder till sänkt inkomst?

Denna anhållan bordlades.

§ 6

Interpellation ang. verkställigheten av påföljd av brott begånget i annan europeisk stat

Ordet lämnades på begäran till

Herr WIKLUND i Stockholm (fp), som yttrade:

Herr talman! De allt livligare kommunikationerna mellan jordens länder skapar en rad förut tämligen okända problem. Ett av dessa är att personer, som begår brott under utomlandsvistelse, i vanliga fall ställs inför domstol och att ådömd påföljd också verkställs i det land, där brottet begåtts. En svensk medborgare, som allvarligt bryter mot kriminallag i t. ex. Turkiet kan komma att ådömas påföljd, som sålunda sedan verkställs i en turkisk fängvårdsanstalt, där på grund av språksvårigheter verbal kontakt mellan honom och personalen oftast är utesluten och bl. a. behovet av föda på grund av andra kostvanor än de svenska kan vålla mycket svåra problem. Antalet sådana fall ökar i samma mån som det inter-europeiska utbytet i form av t. ex. turism växer.

Motsvarande svårigheter uppstår inom

vårt kriminalvårdssystem, då av svensk domstol ådömd påföljd avseende t. ex. en turkisk medborgare skall verkställas här.

För de nordiska länderna finns sedan 1963 en överenskommelse om inbördes samarbete angående verkställighet av påföljd (med den s. k. nordiska verkställighetslagen som konsekvens — lagen den 22 maj 1963 om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m. m.). Särskilt stor betydelse har denna överenskommelse för lagöverträdare hemmahörande i Finland, vilka ådömts påföljd i annan nordisk stat t. ex. Sverige. Vanligen kan dessa lagöverträdare inte tala svenska. Tillgången till finsktalande kriminalvårdspersonal är starkt begränsad. Med stöd av den nämnda lagstiftningen kan den dömda numera överföras till Finland för påföljdens verkställande där.

En liknande överenskommelse avseende de europeiska staterna (eller större delen av dessa) måste av ovan antydda skäl anses angelägen. En sådan kan också — som erfarenheterna av den nordiska verkställighetslagen visar — få viss betydelse som en åtgärd att minska belastningen på kriminalvårdens anstalter i Sverige med en rad problem sammanhängande med lagöverträdare hemmahörande i andra europeiska länder och kan sålunda innebära en lättnad inte endast för den dömda utan även för kriminalvården i vårt land.

Med hänvisning till vad sålunda anförts får jag anhålla om andra kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för justitiedepartementet få ställa följande frågor:

1. Är herr statsrådet villig att lämna kammaren en redogörelse för hur långt planerna fortskridit på en överenskommelse med syfte att bereda laglig möjlighet för en medborgare — hemmahörande i viss europeisk stat och ådömd

Interpellation ang. den bebådade ändrade kapitalbeskattningens inverkan på näringspolitik och samhällsekonomi

påföljd i annan sådan stat — att få påföljden verkställd i hemlandet?

2. Hur bedömer herr statsrådet bredden av andra europeiska staters stöd för en sådan överenskommelse och tidsåtgången för dennas ikraftträdande, därest tillräckligt stöd kan uppnås?

3. Anses en överenskommelse av detta slag erfordra svensk lagstiftning motsvarande nordiska verkställighetslagen?

Denna anhållan bordlades.

§ 7

Interpellation ang. den bebådade ändrade kapitalbeskattningens inverkan på näringspolitik och samhällsekonomi

Ordet lämnades på begäran till

Herr HANSSON i Skegrie (cp), som yttrade:

Herr talman! Det har i den offentliga debatten förebådats, att en skärpning av kapitalbeskattningen skall ingå i den skattereform, som skall beslutas av 1970 års riksdag. Till grund härför avses ligga det betänkande, som kapitalskatteberedningen lade fram i slutet av 1969. Det är enligt min mening väsentligt, att arvs- och förmögenhetsbeskattningen tillvaratas som fördelningspolitiskt instrument. Men lika viktigt måste det vara, att beskattningen får en sådan utformning, att en god ekonomisk tillväxt kan upprätthållas i näringslivet till förmån för alla grupper. Den avvägning som sålunda är nödvändig måste baseras på ingående analyser av kapitalbeskattningens samhällsekonomiska och näringspolitiska verkningar.

Enligt min mening är det från dessa utgångspunkter anmärkningsvärt, att kapitalskatteberedningens majoritet föreslagit en särskilt kraftigt skatteskarpning i de förmögenhetsskikt som främst representerar familjeföretagen. En hård skärpning föreslås särskilt för skiktet

närmast över 500 000 kronor, trots att det i betänkandet redovisats att förmögenhetsägare i detta skikt redan vid nuvarande förhållanden haft svårigheter att behålla kapitalet till följd av beskattningen. Bakom utredningsmajoritetens förslag ligger inte några som helst ekonomiska undersökningar och utredningar om vilka konsekvenser förslaget kan få i näringspolitiska och samhällsekonomiska hänseenden. Ej heller har man undersökt hur konkurrenssituationen kan förändras för sådana delar av näringslivet, som redan nu har svårigheter. Exempelvis borde jordbrukets situation inför Nordek ha klarlagts, särskilt med hänsyn till att Danmark och Norge nyligen beslutat om en gynnsammare kapitalbeskattning.

Inom utredningen har, såsom framgår av betänkandet, påyrkats analyser angående exempelvis den förräntning, som erfordras för att ett i familjeföretag nedlagt kapital skall kunna bevaras intakt. Utredningsmajoriteten har emellertid förklarat, att man »inte funnit behövt att såsom föreslagits inom beredningen göra mera ingående samhällsekonomiska analyser av verkningarna av kapitalbeskattning med olika höjd». Anledningen skulle vara, att utredningsförslaget väntades få »sin genomslagskraft först vid så stora förmögenheter, att de inte torde komma att få större verkan från här behandlade utgångspunkter». Utan något som helst siffermaterial anser sig utredningsmajoriteten kunna försäkra: »Vi är också av den uppfattningen att de av oss föreslagna kapitalskatterna inte kommer att ogynnsamt påverka möjligheterna att starta, bevara och utveckla sådana företag som är beroende av att företagsledaren och hans familj kan behålla och förkovra sitt i företaget insatta kapital.»

Man kan sålunda konstatera, att utredningsmajoriteten dels framhållit, att förmögenhetsägare som till mycket stor

Interpellation ang. den bebådade ändrade kapitalbeskattningens inverkan på näringspolitik och samhällsekonomi

del måste betecknas som familjeföretagare redan vid nuvarande skatteförhållanden haft svårigheter att behålla kapitalet, dels ansett sig kunna förutsätta, att en förhållandevis kraftig skatteskärpning för familjeföretagen inte skulle menligt inverka på deras förmåga att behålla det i företaget arbetande kapitalet. Härvid kan lämpligen erinras om att experten inom utredningen juris doktor Bertil af Klercker i sitt särskilda yttrande ansett sig kunna göra uttalandet att »huvudsakligast politiska bedömningar synes ha legat bakom den föreslagna utformningen av skatteskalorna och spärreglerna».

Kapitalskatternas utformning är obestridligen av mycket stor betydelse för tillväxtmöjligheter och konkurrensförhållanden i näringslivet. Enligt min mening har man härvid anledning att sätta familjeföretaget i centrum, eftersom denna företagstyp måste anses ha stor betydelse för vårt näringsliv. Det finns exempel på att familjeföretag har fått läggas ned eller säljas på grund av att de inte kunnat uppfylla de förräntningskrav, som kapitalbeskattningen framtvingat. Det är en utveckling, som dessutom leder till en inte önskvärd maktkoncentration i näringslivet. En skärpt kapitalbeskattning kan påskynda denna utveckling genom ökade svårigheter vid såväl nyetablering som övertagande i samband med generationsskifte. Detta gäller framför allt näringsgrenar, där kapitalinvesteringarna är stora i förhållande till den inkomst som kan uppnås och där ett lösgörande av kapital svårligen kan ske utan risk för företagets fortsatta bestånd. En näringsgren där speciella svårigheter av dessa anledningar kan uppstå är jordbruket, men liknande förhållanden kan inträffa i familjeföretag inom industri, handel, hantverk etc.

Kapitalskatteberedningens majoritet har i sin motivering hävdad, att dess förslag om skattesänkningar för mindre

förmögenheter skulle t. ex. underlätta konsolideringen inom rörelse och jordbruk. Jag har redan framhållit min uppfattning, att detta inte är i överensstämmelse med verkligheten. Framför allt synes utredningsmajoriteten ha förbisett vad som skett på jordbrukets område under senare år. De jordbruksföretag, som skulle få nytta av utredningsmajoritetens förslag till skattelättnader, är inte av den storleken, att de godkännes i den jordbrukspolitik, som den socialdemokratiska regeringen genomdrev vid 1967 års riksdag. Den av regeringen 1967 fastslagna målsättningen för jordbrukets storleksrationalisering kräver investeringar, som drabbas hårt av de nu föreslagna kapitalskatterna. Man kan sålunda konstatera önskvärdheten av bättre korrespondens mellan jordbrukspolitik och skattepolitik. Kapitalskatteberedningens majoritet tycks ha utgått från att kapital är lika skattekraftigt hur det än är placerat. Så är emellertid inte fallet. Knappast någon näringsgren torde kräva så stora kapitalinvesteringar i förhållande till inkomsten som jordbruket. Vissa familjeföretag inom andra branscher kan ha liknande förhållanden.

Kapitalskatterna måste enligt min mening vara en avvägning mellan en jämlikhetspolitisk strävan och nödvändigheten av att ge näringslivet goda tillväxtmöjligheter. Det är förvånande, att kapitalskatteberedningen inte gjort en sådan avvägning. Det har av materialet framgått, att familjeföretagen, som måste anses ha avgörande betydelse i näringslivet, har stora svårigheter vid nuvarande beskattningsförhållanden. Dessa svårigheter måste givetvis ökas med det förslag, som kapitalskatteberedningens majoritet lagt fram. En sådan politik måste allmänt sett motverka en jämlikhetspolitisk strävan.

Innan förslag i anledning av kapitalskatteberedningens betänkande förelägges riksdagen bör ingående undersök-

Interpellation ang. skolans undervisning om parterna på arbetsmarknaden

ningar göras av de näringspolitiska och samhällsekonomiska verkningarna. Vad beträffar jordbruket är det anledning att inrikta sig på att få kapitalbeskattningen i överensstämmelse med 1967 års riksdagsbeslut om riktlinjer för jordbrukspolitiken.

Med hänvisning till vad jag har anfört hemställer jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för finansdepartementet ställa följande frågor:

1. Är herr statsrådet beredd att innan förslag till ändrad kapitalbeskattning förelägges riksdagen företa undersökningar rörande det föreslagna systemets inverkan i fråga om näringspolitik och samhällsekonomi?

2. Har herr statsrådet observerat den brist i samstämmighet som föreligger mellan kapitalskatteberedningens förslag och den jordbrukspolitik, som beslutades av 1967 års riksdag?

3. Är herr statsrådet beredd medverka till en sådan utformning av kapitalbeskattningen, att den inte motverkar de för näringslivet så väsentliga familjeföretagen?

Denna anhållan bordlades.

§ 8

Interpellation ang. skolans undervisning om parterna på arbetsmarknaden

Ordet lämnades på begäran till

Herr **BLOMKVIST** (s), som yttrade:

Herr talman! Enligt grundskolans läroplan skall alla barn få en orientering i samhällskunskap, som ger dem inblick i det moderna samhällets funktionssätt. Exempelvis förekommer inom högstadiet orientering om lagar, avtal och överenskommelser mellan parterna på arbetsmarknaden. För att stimulera undervisningen inom dessa viktiga ämnesområden har Landsorganisationen under en lång följd av år satsat både ekonomiska och personella resurser på

skolinformation. Det sker dels genom framställning av lämpligt studiematerial, dels genom utbildning av skolformatörer.

Vid utformningen av ett aktuellt studiematerial — »Ett avtal kommer till» — har Landsorganisationen i år sökt att ägna särskild uppmärksamhet åt förhandlingsarbetet, avtalsförhandlingarna och den fackliga rörelsens organisatoriska uppbyggnad. Skolformatörernas föreläsningar över dessa frågor har visat sig vara ett mycket uppskattat inslag i undervisningen. Genom deras medverkan vid lektionerna har eleverna fått verklighetsunderlag för diskussioner om aktuella frågor på arbetsmarknaden.

Det är också glädjande att många skolmyndigheter har lyckats åstadkomma ett värdefullt samarbete mellan skolformatörerna och lärarna i samhällskunskap. Men det finns fortfarande skolor som avvisar tanken på ett sådant betydelsefullt samarbete. Så har exempelvis en facklig centralorganisation i Västsverige, vilken sedan 1960, varje år med två lektionstimmar, bedrivit information till skolans elever om arbetsmarknadens parter och deras betydelse i samhället, under 1969 fått sin framställning om fortsatt samarbete avvisad. Skolstyrelsen har framhållit, att informationen om arbetsmarknadens parter skall ges eleverna genom lärarna i samhällskunskap.

Med hänvisning till det anförda hemställer jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för utbildningsdepartementet få ställa följande frågor:

Anser statsrådet det vara till båtnad för skolans verksamhet att de fackliga organisationerna utarbetar studiematerial för skolinformation om arbetsmarknadens parter?

Avser statsrådet medverka till en ökad positiv inställning hos berörda skolmyndigheter till Landsorganisationens skolinformatörer och deras bidrag

Interpellation ang. förbättring av det ekonomiska stödet åt fiskare — Interpellation ang. effektivisering av lagerhållning och distribution inom den offentliga sektorn

till undervisningen om arbetsmarknaden?

Denna anhållan bordlades.

§ 9

Interpellation ang. förbättring av det ekonomiska stödet åt fiskare

Ordet lämnades på begäran till

Herr BÖRJESSON i Glömminge (cp), som yttrade:

Herr talman! De ekonomiska svårigheterna för det svenska fisket har under de senaste åren inte lättat utan tvärtom ökat. För Östersjöfisket tillkommer ytterligare svårigheter genom den hårda konkurrensen om fiskeplatserna emellan fiskebåtar tillhörande olika stater kring detta vatten. Denna konkurrens sker med metoder vilka kan diskuteras och vilka berördes i en av mig år 1969 ställd interpellation till statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet.

Avräkningspriserna till de svenska fiskarna har undan för undan sjunkit under det att omkostnaderna för fiskets bedrivande har stigit. De norska och danska fiskarna har tydligen ett bättre ekonomiskt klimat i sina respektive länder än de svenska.

Att priser och omkostnader måste stå i sund relation till varandra gäller naturligtvis för fisket som för all annan företagsamhet. Och om inkomsterna blir för låga kan amorteringar och räntor icke klaras och investeringsviljan bland intresserade näringsutövare minskas eller helt utebli.

Det är enligt min mening ett nationellt intresse att det svenska fisket på grund av ekonomiska svårigheter icke avfolkas till det yttersta, vilket kan komma att ske om lönsamheten förblir dålig och oviss. Nyrekrytering av kåren måste därvid befaras utebli.

En lösning av det svenska fiskets problem i dag kan knappast åstadkommas på annat sätt än genom ett effektivt stöd från statsmakterna. Detta stöd bör taga sikte på ett skäligt pris för fisken till dem som bärgat den.

Med hänvisning till vad jag har anfört hemställer jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet få ställa följande fråga:

Avser statsrådet att föreslå åtgärder för att åstadkomma bättre ekonomisk trygghet för det svenska fisket i Östersjön och för vårt fiske i allmänhet?

Denna anhållan bordlades.

§ 10

Interpellation ang. effektivisering av lagerhållning och distribution inom den offentliga sektorn

Ordet lämnades på begäran till

Herr WENNERFORS (m), som yttrade:

Herr talman! Den samhälleliga verksamheten har expanderat kraftigt under de senare decennierna. Allt fler uppgifter har tillkommit och av framträdande socialdemokraters uttalanden framgår att den offentliga sektorn bör svälla ytterligare. Självfallet ser jag denna utveckling med oro men skall inte här behandla denna del av frågan.

Omfattningen av den samhälleliga verksamheten kan belysas med uppgiften att den statliga och statsunderstödda verksamheten sysselsätter drygt 400 000 anställda. Härtill kommer de av staten helt eller delvis ägda aktiebolagen som sysselsätter ca 60 000 personer. Verksamheten är således synnerligen omfattande i jämförelse med icke-statlig verksamhet i det svenska samhället. Det är härvid av stort intresse för den enskilde skattebetalaren

Interpellation ang. återförande till tidigare fastighetsägare av viss för militära ändamål disponerad skogsmark i Norrbottens län

att den statliga verksamheten bedrivs så effektivt och rationellt som möjligt. Ständigt måste onödiga eller för höga kostnader efterforskas och undvikas. Ständigt måste kostnadsjakten pågå i förbättrade och förnyade former.

Olika vägar i den statliga rationaliseringsverksamheten har prövats och prövas kontinuerligt. Jag tänker exempelvis på den ökade mekaniseringen och standardiseringen liksom datateknikens utnyttjande. Nuvarande personella resurser måste utnyttjas bättre o. s. v. Emellertid är det ett område som nu bör bli föremål för studium i rationaliseringssyfte.

De statliga myndigheterna, ämbetsverken, affärsverken och bolagen konsumerar årligen en stor mängd tämligen standardiserade varor. Produktionen av dessa är sedan länge industri-mässigt hådrationaliserad. Konsumtionen är reglerad av föreliggande behov och anslagstilldelning. Mellan dessa moment i varukedjan ligger det improduktiva ledet: lagring och distribution.

Detta är ett område där stora kostnadsbesparingar kan göras genom förändringar i verksamheten och med utnyttjande av datatekniken. Man kan här dra paralleller med de enskilda mångfilialföretagens sätt att arbeta. Många av de lager- och distributionsproblem som enskilda företag har att brottas med föreligger även inom den statliga sektorn. Således borde exempelvis frågan om inrättandet av statliga lager- och distributionscentraler prövas. Andra lösningar kan säkerligen också tänkas som syftar till lägre total lagerhållning, högre omsättningshastighet, lägre hanterings- och fraktkostnader, bättre kontinuerlig kostnadsredovisning och budgetkontroll, lägre inköpspriser, bättre service samt minskat behov av arbetskraft.

Med hänvisning till det anförda hemställer jag om kammarens tillstånd att till herr statsrådet och chefen för in-

dustridepartementet få framställa följande frågor:

1. När avser herr statsrådet vidtagna åtgärder för att effektivisera lagerhållning och distribution inom den offentliga sektorn?

2. Vilka åtgärder avser herr statsrådet vidtagna?

Denna anhållan bordlades.

§ 11**Interpellation ang. återförande till tidigare fastighetsägare av viss för militära ändamål disponerad skogsmark i Norrbottens län**

Ordet lämnades på begäran till

Herr STRIDSMAN (cp), som yttrade:
Herr talman! Norrbotten redovisar en rekordartad utflyttning för år 1969. Trots högt födelsetal blir följden rekord i folkminskning med ca 3 000 personer. Folkuttunningen slår hårdast i inlandet och Tornedalen. Den pågående nedläggningen av jordbruk påskynar denna utveckling. Bland annat från försvarssynpunkt är en sådan utveckling mycket otillfredsställande. För att god beredskap skall kunna upprätthållas är det av avgörande betydelse att självförsörjningsgraden inte minskas. Ett levande jordbruk är därför en utomordentligt viktig del av vår försvarsberedskap. Det är tillsammans med skogsbruket den främsta förutsättningen för att behålla befolkningen spridd över ytan, samtidigt som det är vår bästa försörjningsberedskap. En åtgärd som skulle ha stor betydelse för den jord- och skogsbruksarbetande befolkningen i den östra delen av länet vore ett återförande till de tidigare fastighetsägarna av mark eller avverkningsrätt, som av 1942 års militära markersättningsnämnd förvärvats eller arrenderats inom Norrbottens län. De aktuella markområdena omfattar samman-

Interpellation ang. återförande till tidigare fastighetsägare av viss för militära ändamål disponerad skogsmark i Norrbottens län

lagt 5 530 hektar, varav 3 145 hektar förvärvats av kronan och 2 385 hektar långtidsarrenderats. Markförvärven har skett från 305 fastigheter till ett medelpris av 270 kronor per hektar, medan långtidsarrendena är från 575 fastigheter och har ett medelpris av 219 kronor per hektar för hela arrendetiden.

Vid 1956 års riksdag behandlades denna fråga första gången. Därefter har frågan återkommit några gånger genom motioner eller interpellationer. I av skogsvårdsstyrelsen i Norrbottens län avlämnat remissyttrande över kronans förvärv respektive nyttjanderätt av de olika markområdena och skogsbestånden anfördes följande:

»Av beräkningarna framgår att virkesförrådet per ha på de av Försvaret ägda och disponerade skogsmarkerna år 1950 var hela 26 % högre än medeltalet i de berörda bygderna. Detta tyder på, att befolkningen till Försvaret måst avstå de bättre belägna delarna av sina skogar.»

I vilken utsträckning de priser till vilka förvärven skett stått i rimligt förhållande till verkliga värdet må beläggas med några exempel från motionen II: 72 år 1956:

»Från fyra innehavare av mindre jordbruksfastigheter inköptes år 1943 ett skogsområde om sammanlagt 36,99 hektar. Härför erlades ett pris av summa 9 500 kr. Å detsamma har sedermera företagits en första utstämpling, vilken försålts på rot till ett skogsbolag för ett pris av 33 000 kronor.»

Kungl. Maj:t uppdrog den 8 mars 1957 åt chefen för försvarsdepartementet att utreda den aktualiserade frågan. Försvarsstaben framlade sedan den 29 december 1957 en utredning i frågan. Av nämnda utredning må särskilt uppmärksammas de särskilda och skärpta bestämmelser som kronan tillämpade i Övre Norrland. Härom anfördes i försvarsstabens utredning:

»Markanskaffningar för befästningar

och baracker för arméns räkning skedde under beredskapsåren i regel med nyttjanderätt. Därvid tillförsäkrades Kronan i regel icke dispositionsrätten till skogen på markområdena i vidare mån än att träd, som stod i vägen för anläggningar, kunde bortas. I Övre Norrland gjordes undantag från dessa principer i två avseenden: dels förvärvades betydande markområden med äganderätt, dels anskaffades i ett stort antal fall nyttjanderätt med full dispositionsrätt för Kronan till de på områdena befintliga skogsbestånden.»

Såsom härav framgår har andra och skärpta bestämmelser tillämpats för Kronans markanskaffningar i Övre Norrland. Till en betydande del är numera ifrågavarande markområden i Övre Norrland av obefintlig eller så begränsad aktualitet ur försvarssynpunkt, att några större olägenheter ej skulle följa av ett återställande av markområdena eller avverkningsrätten å desamma. Däremot är det av allra största betydelse för försvaret att östra Norrbotten kan behålla ett tillräckligt stort befolkningsunderlag. Från militär synpunkt bör det också vara önskvärt att inom östra Norrbotten ha en befolkning som inom området kan få sin utkomst.

Norrbotten har en hög arbetslöshet, som skulle kunna motverkas med bland annat regional jordbrukspolitik. Ett återförande till de tidigare fastighetsägarna av skogsmark eller avverkningsrätt över skog, som förvärvats eller arrenderats av kronan, skulle förbättra utkomstmöjligheterna för de berörda jordbruksfastighetsägarna. Därigenom skulle även större förutsättningar skapas för att hejda den inte minst från försvarspolitisk synpunkt betänkliga utflyttningen från gränsbygden.

Som av det anförda framgår föreligger det starka skäl ur försvarspolitiska, befolkningspolitiska och lokaliseringspolitiska aspekter för att till den

Interpellation ang. reglerna för statsbidrag till kommunala bostadstillägg

berörda befolkningen återföra de skogsmarkområden som inköptes eller långtidsarrenderades av försvarsmakten genom 1942 års militära markersättningsnämnd respektive 1944 års markersättningsdelegerade.

Med stöd av det anförda hemställer jag om andra kammarens medgivande att till statsrådet och chefen för försvarsdepartementet få ställa följande fråga:

Är statsrådet beredd att utifrån försvarspolitiska, befolkningspolitiska och lokaliseringpolitiska synpunkter vidta åtgärder syftande till återförande till de tidigare fastighetsägarna av skogsmark eller avverkningsrätt, som av 1942 års militära markersättningsnämnd respektive 1944 års markersättningsdelegerade förvärvats eller arrenderats inom Norrbottens län?

Denna anhållan bordlades.

§ 12

Interpellation ang. reglerna för statsbidrag till kommunala bostadstillägg

Ordet lämnades på begäran till

Herr BERGMAN (s), som yttrade:

Herr talman! Jag ber om ursäkt för att jag på nytt besvarar kammaren med en interpellation som jag med kammarens tillstånd framställde i slutet av förra året. Jag borde då ha insett att det var omöjligt för statsrådet fru Odhnoff att före höstsessionens slut besvara interpellationen.

De från och med år 1969 införda statsbidragen till kommunala bostadstillägg till barnfamiljer avsåg bl. a. att stimulera kommunerna till att lämna familjer med låga inkomster ett kompletterande stöd som tog särskild hänsyn till bostadskostnadens storlek. Statsbidragets storlek anknöt därför inom vissa gränser till bostadskostnaden. Det uttalades att uppställda normer för

tilläggen avsåg endast statsbidraget och att kommunerna var oförhindrade att lämna tillägg utöver vad statsbidragsvillkoren föreskrev.

Kungl. Maj:ts kungörelse om kommunala bostadstillägg till barnfamiljer innehåller bl. a. i 1 § huvudregeln att statsbidrag lämnas kommun om bostadstillägg utgår i enlighet med 2—5 §§. I kungörelsens 5 § stadgas att kommun vid beräkning av bostadskostnadernas storlek skall följa de anvisningar som bostadsstyrelsen meddelar. Bostadsstyrelsen har — enligt i 10 § lämnat bemyndigande — i augusti 1969 utfärdat anvisningar av bl. a. följande innehåll: »Som bostadskostnad i lägenhet med hyres- eller bostadsrätt anses den hyra eller årsavgift som gäller den 1 oktober året före det kalenderår som bostadstillägget avser.» Undantag medges vid nyinflyttning. Samtidigt har ur tidigare gällande anvisningar från augusti 1968 utmönstrats en regel som gav kommunen »rätt att ompröva bostadskostnaden för året» om väsentlig ändring skett.

Bostadsstyrelsens anvisningar i denna del har uppenbarligen sin grund i administrativa överväganden för de beslutande kommunernas räkning. Granskningen från statsbidragssynpunkt sker endast stickprovvis. Anvisningarnas formella anknytning till 5 och 1 §§ statsbidragskungörelsen har emellertid i vissa fall tolkats så att kommun inte kan påräkna statsbidrag för tillägget eller kanske för en höjning av tillägget i de fall där den tar hänsyn till hyreshöjningar efter den 1 oktober och omprövar bidragen. Det bör noteras att de statliga bostadstilläggen, om t. ex. rumsantalet ändras, skall prövas om fr. o. m. månaden efter ändringen.

Staten har inte något intresse av att påverka kommunerna i restriktiv riktning. Enligt statsmakternas grundläggande beslut bör kommun kunna ompröva bidragen vid hyreshöjningar. Den bör då också kunna påräkna stats-

Interpellation ang. informationen om den relativa betygsskalans tillämpning — Interpellation ang. de svenska insatserna för hjälp åt Biafras folk

bidrag även för ökade tillägg om detta följer av de allmänna reglerna. Eventuellt önskade kommunala administrativa rekommendationer bör lämnas i annan ordning.

Med åberopande av anförda förhållanden anhåller jag om tillstånd att till statsrådet fru Odhnoff få ställa följande fråga:

Kan nu gällande regler anses medge att statsbidrag beräknas för kommuns kostnad för bostadstillägg även om den hänför sig till en hyreshöjning som inträffat efter den 1 oktober året före bidragsåret?

Denna anhållan bordlades.

§ 13

Interpellation ang. informationen om den relativa betygsskalans tillämpning

Ordet lämnades på begäran till

Herr JOHANSSON i Skärstad (cp), som yttrade:

Herr talman! Vid betygsättningen av elevernas prestationer såväl i grundskolan som i den gymnasiala skolan används en relativ betygsskala. På ett representativt urval skall betygen fördelas enligt den s.k. normalfördelningskurvan. Enligt denna skall 7 procent av ett representativt antal elever ha betyget 5 respektive 1, 24 procent betyget 4 respektive 2 och 38 procent betyget 3.

Riksdagen hade år 1967 att behandla motioner, där frågan om tillämpningen av det relativa betygssystemet togs upp. I motionerna hade hävdats att på en del håll normalfördelningen eftersträvades i klasser som saknade representativitet. I det av riksdagen godkända utlåtandet av statsutskottet underströks, att vid en sådan tillämpning intentionerna i fråga om betygsättningen uppenbarligen inte trängt igenom. Utskottet ville därför understryka, att när

det i läroplanen som norm för betygsfördelningen angavs vissa procentsiffror — ett visst betyg borde normalt kunna tilldelas en viss procent av eleverna — skulle detta inte tillämpas slaviskt i varje klassenhet. Utskottet liksom riksdagen förutsatte att en fortsatt upplysningsverksamhet skulle reducera eventuella tillämpningssvårigheter.

Det finns emellertid många belägg för att det fortfarande förekommer stor oklarhet i fråga om tillämpningen av den relativa betygsskalans. Normalfördelningen får på många håll gälla för den enskilda klassenheten. I den debatt angående betygsättningen som pågått under senare år har samma missuppfattning om intentionerna bakom det gällande betygssystemet framkommit. Detta tyder på att informationen till lärare, lärarkandidater, föräldrar och elever varit otillfredsställande. Det är därför av stor betydelse att ansträngningarna ökas när det gäller att sprida upplysning i denna fråga.

Med hänvisning till vad som anförts anhåller jag om kammarens medgivande att till statsrådet och chefen för utbildningsdepartementet få ställa följande frågor:

Anser statsrådet att informationen i fråga om den relativa betygsskalans tillämpning varit tillfredsställande?

Är statsrådet beredd vidtaga åtgärder i syfte att öka informationen om det gällande betygssystemets funktion så att en tillämpning i enlighet med intentionerna möjliggöres?

Denna anhållan bordlades.

§ 14

Interpellation ang. de svenska insatserna för hjälp åt Biafras folk

Ordet lämnades på begäran till

Fru KRISTENSSON (m), som yttrade:
Herr talman! Sedan några år tillbaka

Interpellation ang. de s. k. paritetslånen för bostadsbyggande

utspelas en mänsklig tragedi värre än de flesta i sitt slag under detta århundrade. Den har redan medfört att miljoner människor omkommit av svält, sjukdomar eller krigshandlingar. Miljoner andra har fått obotliga skador. Även kommande generationers framtid har allvarligt påverkats.

Här åsyftas kriget i Nigeria, till vilket stormakter levererat vapen, medan Förenta nationerna och den afrikanska enhetsorganisationen stått i stort sett passiva, främst beroende därpå att kriget bedömts vara ett inbördeskrig.

Tragedin närmar sig nu sin fullbordan. Stridshandlingarna är på väg att avslutas, miljoner flyende är i dödsångest på marsch mot okända mål, utan föda, utan framtid.

En internationell hjälpverksamhet pågår. Från olika håll vill man hjälpa. Frågan är blott: Är hjälp möjlig? Hinner den i så fall komma i tid för att förebygga en katastrofens ännu ohyggligare förlängning?

Självfallet måste Sverige i samarbete med andra länder, främst då de nordiska, sätta in alla krafter på omedelbar hjälp. Denna hjälp måste vara humanitär och politisk, det senare för att få segrarna i kriget att tillåta och medverka till att miljoner lidande människor skyndsamt undsättes.

Åberopande det anförda anhåller jag om kammarens tillstånd att till hans excellens utrikesministern få framställa följande fråga:

Vill herr utrikesministern lämna kammaren en redogörelse för vad svenska regeringen hittills gjort och vad den avser att göra i fråga om hjälp åt Biafras folk?

Denna anhållan bordlades.

§ 15

Interpellation ang. de s. k. paritetslånen för bostadsbyggande

Ordet lämnades på begäran till

Herr **HOLMBERG** (m), som yttrade:

Herr talman! Den statliga bostads-lånegivningen omlades 1968 efter beslut vid 1967 års riksdag, varvid det s. k. paritetslånesystemet infördes.

De samhällsekonomiska konsekvenserna samt effekten från fastighetsförvaltningssynpunkt är av stort allmänt intresse. Många av de förutsättningar som angavs i 1967 års proposition har helt förändrats eller föreligger över huvud taget inte längre. Bland annat har betydande räntehöjningar skett medan byggnadskostnaderna i förhållande till tidigare i stort legat fast. För olika kategorier byggherrar har detta lett till mycket allvarliga ekonomiska konsekvenser, vilka det måste vara av stort allmänt intresse att få redovisade.

Mot bakgrund av det anförda anhåller jag att till statsrådet och chefen för inrikesdepartementet få framställa följande fråga:

Är herr statsrådet beredd att lämna en ingående redogörelse för i vilken omfattning statens fordran, sedan de s. k. paritetslånen infördes, stigit i kapital, ränta och ränta på ränta, på allmännyttig, kooperativ respektive enskild bostadsproduktion?

Denna anhållan bordlades.

§ 16

Till bordläggning anmäldes Kungl. Maj:ts den 13 innevarande januari på rikssalen avlämnade

dels proposition nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1970/71,

dels ock berättelse till 1970 års riksdag om vad i rikets styrelse sig tilldragit.

Vidare anmäldes till bordläggning: riksdagens löne delegations redogörelse för dess verksamhet under år 1969; justitieombudsmännens ämbetsberättelse; och

riksdagens revisorers verksamhetsberättelse för år 1969.

§ 17

Anmäldes, att följande Kungl. Maj:ts propositioner och skrivelse tillställts kammaren, nämligen

nr 2, angående utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1969/70,

nr 5, med förslag till allmän arbets-tidslag, m. m.,

nr 6, om förordnande av en statsrådsledamot att utöva den befattning med riksdagsärenden som enligt 46 § riksdagsordningen tillkommer en ledamot av statsrådet,

nr 7, med förslag till förordning om höjd mervärdeskatt på vissa varor,

nr 8, med förslag till förordning om ändring i förordningen (1961:394) om tobaksskatt, m. m., och

nr 9, med förslag till lag om ändring i uppbördsförordningen (1953:272).

Nämnda propositioner och skrivelse bordlades.

§ 18

Anmäldes följande motioner:

nr 1, av herr *Hermansson m. fl.*, om upprättande av diplomatiska förbindelser med Republiken Sydvietnams provisoriska revolutionära regering,

nr 2, av herr *Sjöholm*, om förbud för riksdagsledamot att tala från manuskript,

nr 3, av herr *Sjöholm*, om stadgande i grundlag beträffande medlemskap i politiskt parti och religöst samfund,

nr 4, av herr *Sjöholm m. fl.*, om ändring av valbarhetsbestämmelserna för ledamot av byggnads- och fastighetsnämnd,

nr 5, av herrar *Nilsson* i Tvärälund och *Johansson* i Skärstad, om viss granskning av radio- och televisionsprogram för utbildningsändamål,

nr 6, av herrar *Bergman* och *Sörenson*, om ändrade grunder för beräkning av låneunderlaget för bostadslån till handikappade,

nr 7, av herr *Gustafson* i Göteborg *m. fl.*, om åtgärder mot könsdiskriminering,

nr 8, av herr *Gustafson* i Göteborg *m. fl.*, om ökade resurser till institutet för arbetsmarknadsfrågor,

nr 9, av herr *Blomkvist m. fl.*, om utsträckt giltighet av det s. k. 67-kortet på statens järnvägar,

nr 10, av herr *Börjesson* i Falköping *m. fl.*, om en för hela landet enhetlig telefонтaxa,

nr 11, av herrar *Enarsson* och *Oskarson*, om en undersökning av samtliga allmänna vägars tillstånd,

nr 12, av herrar *Enarsson* och *Oskarson*, angående spridandet av salt på vägarna,

nr 13, av herr *Sjöholm*, om åtgärder för en säkrare motortrafik,

nr 14, av herr *Westberg* i Ljusdal, om anskaffande av ytterligare en statsisbrytare,

nr 15, av herr *Wiklund* i Stockholm, angående fortbildningen av körkortsinnehavare,

nr 16, av herrar *Holmberg* och *Petersson* i Gäddvik, om förläggning av LKAB:s huvudkontor till Norrbotten,

nr 17, av herr *Jönsson* i Ingemarsgården *m. fl.*, om förläggning av LKAB:s huvudkontor till Norrbotten,

nr 18, av herr *Sjöholm m. fl.*, angående stödet till boxningssporten,

nr 19, av herr *Stridsman m. fl.*, om förläggning av LKAB:s huvudkontor till Norrbotten,

nr 20, av fru *Holmqvist*, om lagstiftning för att hindra missbruk av pensionsförsäkringsinstitutet genom överlåtelse av försäkring,

nr 21, av herr *Johansson* i Skärstad *m. fl.*, om slopande av beskattningen av fritt bränsle från egen fastighet,

nr 22, av herrar *Sjöholm* och *Andersson* i Örebro, om taxering genom tjänstemän i stället för taxeringsnämnd,

nr 23, av herrar *Sjöholm* och *Andersson* i Örebro, om skattefrihet för folkpension,

nr 24, av herr *Bergman*, om fördjudad företagsdemokrati vid de statligt understödda teatrarna,

nr 25, av herr *Gustafson* i Göteborg *m. fl.*, om åtgärder för att främja företagsdemokratin,

nr 26, av herrar *Börjesson* i Falköping och *Eriksson* i Bäckmora, om upphovsmannaskydd för audiovisuella verk,

nr 27, av fru *Hörnlund m. fl.*, om avskaffande av barnvårdsmannainstitutionen, m. m.,

nr 28, av herr *Sjöholm*, om ändrade regler för arbetsgivares redovisningskyldighet enligt införsellagen,

nr 29, av herrar *Sjöholm* och *Andersson* i Örebro, angående handläggningen av lagsökning och betalningsföreläggande,

nr 30, av herrar *Sjöholm* och *Andersson* i Örebro, om ersättning av statsmedel för skada på grund av brott,

nr 31, av herrar *Sjöholm* och *Andersson* i Örebro, om bättre förmånsrätt i konkurs för fordran på lön,

nr 32, av herr *Gustafson* i Göteborg *m. fl.*, om åtgärder mot könsdiskriminering,

nr 33, av herr *Hedlund m. fl.*, om sänkning av den allmänna pensionsåldern till 65 år, m. m.,

nr 34, av herr *Hermansson m. fl.*, om sänkning av den allmänna pensionsåldern till 65 år,

nr 35, av herr *Hermansson m. fl.*, om förbud mot bestämmelser av typen § 32 i SAF:s stadgar,

nr 36, av herr *Jonasson m. fl.*, angående avgifter och förmåner inom tilläggspensioneringen för deltids- och korttidsanställda samt låginkomsttagare,

nr 37, av fru *Marklund m. fl.*, angående bidragen för rehabilitering,

nr 38, av fru *Nilsson* och herr *Josefson* i Arrie, om barnbidrag vid havandeskap,

nr 39, av herr *Börjesson* i Falköping *m. fl.*, angående kostnaderna för förrättning i samband med överförande av allmän väg till enskild väg,

nr 40, av herr *Sjöholm*, om bättre djurskydd,

nr 41, av herrar *Sjöholm* och *Ström-*

berg, om vidgat straffansvar för djurplågeri,

nr 42, av herrar *Sjöholm* och *Werner*, om förbud mot nöjesjakt,

nr 43, av herr *Werner m. fl.*, om översyn av bestämmelserna om straff för djurplågeri,

nr 44, av herr *Werner m. fl.*, angående straffbarheten vid aga av djur,

nr 45, av herr *Eriksson* i Bäckmora *m. fl.*, om statsbidrag till underhåll av skogsvägar,

nr 46, av herrar *Magnusson* i Nennesholm och *Johansson* i Skärstad, angående skyddet för Smålands Taberg,

nr 47, av herrar *Sjöholm* och *Werner*, angående viltvårdens organisation och handhavande,

nr 48, av herr *Gustafson* i Göteborg *m. fl.*, om åtgärder för att bereda de äldre sysselsättning och trygghet,

nr 49, av herr *Källstad*, om en ny översättning av Gamla Testamentet, samt

nr 50, av herr *Wiklund* i Stockholm, om en ny översättning av Bibeln.

Dessa motioner bordlades.

§ 19

På hemställan av herr talmannen beslöt kammaren, att Kungl. Maj:ts proposition nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1970/71, samt proposition nr 2, angående utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1969/70, skulle uppföras sist å föredragningslistan för kammarens nästkommande sammanträde.

§ 20

Meddelande om enkla frågor

Meddelades, att herr talmannen tillställs sju enkla frågor, nämligen av:

herr *Josefson* i Arrie (cp), till herr statsrådet och chefen för finansdepartementet angående bestämmelserna om realisationsvinstbeskattning vid tvångsförsäljning av fastighet,

fru *Marklund* (vpk), till herr statsrådet och chefen för industridepartementet angående tidpunkten för de statliga företagens utträde ur Svenska arbetsgivareföreningen,

herr *Werner* (m), till hans excellens herr ministern för utrikes ärendena angående svenska insatser för återuppbyggnad och humanitär hjälp i Biafra,

herr *Svensson* i Kungälv (s), till herr statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet angående saltningen av gator och vägar,

herr *Eriksson* i Arvika (fp), till herr statsrådet och chefen för socialdepartementet angående beredskapen mot epidemier av »Hongkongtyp»,

herr *Werner* (m), till herr statsrådet och chefen för socialdepartementet angående den kostnadsfria slutna vården av folkpensionärer, samt

herr *Thylén* (m), till herr statsrådet och chefen för industridepartementet angående tidpunkten för framläggande av varvsutredningens betänkande.

§ 21

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes här-
efter kl. 11.24.

In fidem
Sune K. Johansson

Torsdagen den 15 januari

Kl. 10.00

§ 1

Företogs val av föreskrivet antal ledamöter i de ständiga utskotten, nämligen åtta i utrikesutskottet, tio i konstitutionsutskottet, femton i statsutskottet tio i bevillningsutskottet, åtta i bankoutskottet samt i vart och ett av lagutskotten, tio i jordbruksutskottet och tolv i allmänna beredningsutskottet.

Beträffande dessa och övriga till dagens sammanträde utsatta val lämnades på begäran ordet till

Herr **FÖRSTE VICE TALMANNEN**, som yttrade:

Herr talman! För vart och ett av de val som skall företagas vid detta plenum ber jag att få avlämna en gemensam lista, vilken godkänts av de av kammaren valda ledamöterna i talmanskonferensen. Varje lista upptar namn å så många personer, som det ifrågavarande valet avser.

Sedan herr förste vice talmannen här-
efter avlämnat för nu ifrågavarande val avsedda tio listor, alla försedda med partibeteckningen »Gemensam lista», samt listorna blivit i ovan upptagen ordning av herr talmannen upplästa och av kammaren godkända, befanns följande personer, vilkas namn i här angiven ordning upptagits å respektive listor, ha utsetts till ledamöter i

utrikesutskottet:

Alemyr (s)
Skoglund (s)
Mellqvist (s)
Hedlund (cp)
Gustafson i Göteborg (fp)
Holmberg (m)
Eriksson i Stockholm, fru (s)
Wahlund (cp)

konstitutionsutskottet:

Adamsson (s)
Nilsson i Östersund (s)

Henningsson (s)
Larsson i Luttra (cp)
Nelander (fp)
Björkman (m)
Thunvall, fru (s)
Johansson i Trollhättan (s)
Boo (cp)
Sterne (fp)

statsutskottet:

Karlsson i Olofström (s)
Almgren (s)
Mellqvist (s)
Eliasson i Sundborn (cp)
Gustafson i Göteborg (fp)
Nordstrandh (m)
Lewén-Eliasson, fru (s)
Bergman (s)
Lindholm (s)
Mattsson (cp)
Johansson i Norrköping (s)
Enskog (fp)
Ljungberg, fröken (m)
Alemyr (s)
Nilsson i Tvärålund (cp)

bevillningsutskottet:

Brandt (s)
Engkvist (s)
Holmqvist, fru (s)
Vigelsbo (cp)
Nettelbrandt, fru (fp)
Magnusson i Borås (m)
Kristenson (s)
Carlstein (s)
Nyström (s)
Eriksson i Bäckmora (cp)

bankoutskottet:

Hagnell (s)
Franzén i Motala (s)
Bengtsson i Landskrona (s)
Börjesson i Glömminge (cp)
Larsson i Umeå (fp)
Regnéll (m)
Rask (s)
Fälldin (cp)

första lagutskottet:

Löfqvist, fru (s)
Bergegren, fröken (s)

Martinsson (s)
Dockered (cp)
Wiklund i Stockholm (fp)
Kristensson, fru (m)
Jönsson i Malmö (s)
Börjesson i Falköping (cp)

andra lagutskottet:

Lundberg (s)
Odhe (s)
Sandell, fröken (s)
Gustavsson i Alvesta (cp)
Jönsson i Ingemarsgården (fp)
Wetterström, fröken (m)
Fredriksson (s)
Svensson i Kungälv (s)

tredje lagutskottet:

Svenning (s)
Ekström (s)
Sundelin (s)
Grebäck (cp)
Tobé (fp)
Hedin (m)
Anderson, fröken (s)
Franzén i Träkumla (cp)

jordbruksutskottet:

Arweson (s)
Johanson i Västervik (s)
Persson i Skänninge (s)
Hansson i Skegrie (cp)
Antby (fp)
Eliasson i Moholm (m)
Lundmark (s)
Trana (s)
Eskilsson (s)
Jonasson (cp)

allmänna beredningsutskottet:

Eriksson i Stockholm, fru (s)
Haglund (s)
Gustafsson i Uddevalla (s)
Larsson i Borrbj (cp)
Rimås (fp)
Nilsson i Bästekille (m)
Hörnlund, fru (s)
Ekroth, fru (s)
Johansson i Simrishamn (s)
Johansson i Skärstad (cp)
Wiklund i Härnösand (s)
Andersson i Örebro (fp).

I samband med valet av ledamöter i utrikesutskottet beslöts på framställning av herr talmannen, att riksdagens kanslideputerade skulle genom utdrag av protokollet underrättas om kammarens val av ledamöter ävensom om det likaledes till dagens sammanträde utsatta valet av suppleanter i nämnda utskott samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag till den skrivelse i ämnet, som borde till Konungen avlåtas.

§ 2

Anställdes val av sex revisorer för granskning av statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning samt sex suppleanter för dessa revisorer.

För detta val avlämnade herr förste vice talmannen en av de utav kammaren valda ledamöterna i talmanskonferensen godkänd lista, som bar partibeteckningen »Gemensam lista» och hade följande utseende: (Se nedan)

Sedan denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades ha blivit utsedda till statsrevisorer herrar Odhe och Engkvist (båda s), fru Eriksson i Stockholm (s), herrar Hansson i Skegrie (cp) och von Friesen (fp) samt fröken Wetterström (m) ävensom till

suppleanter för dem respektive herrar Persson i Skänninge (s), Andersson i Storfors (s), Bengtsson i Landskrona (s), Larsson i Luttra (cp), Gustafson i Göteborg (fp) och Nilsson i Bästekille (m).

§ 3

Företogs val av tjugofem ledamöter i riksdagens krigsdelegation.

Den av herr förste vice talmannen för detta val avlämnade listan, som godkänts av de utav kammaren valda ledamöterna i talmanskonferensen och bar partibeteckningen »Gemensam lista», var av följande utseende:

Erlander (s)
 Nilsson i Stockholm (s)
 Johansson i Ljungby (s)
 Hedlund (cp)
 Ohlin (fp)
 Holmberg (m)
 Lundkvist (s)
 Allard (s)
 Palme (s)
 Hansson i Skegrie (cp)
 Bergegren, fröken (s)
 Wedén (fp)
 Cassel (m)
 Eriksson i Stockholm, fru (s)
 Carlsson i Tyresö (s)

Revisorer

Suppleanter

Riksdagsman Odhe, N. S. (s), Vinninga	Riksdagsman Persson, S. G. F. (s), Skänninge
Riksdagsman Engkvist, J. G. V. (s), Bjärnum	Riksdagsman Andersson, K.-G. (s), Storfors
Riksdagsledamot fru Eriksson, N. M. (s), Stockholm	Riksdagsman Bengtsson, H. V. (s), Landskrona
Riksdagsman Hansson, N. G. (cp), Skegrie	Riksdagsman Larsson, G. K. V. (cp), Luttra, Falköping
Riksdagsman von Friesen, O. B. (fp), Göteborg	Riksdagsman Gustafson, S. H. (fp), Göteborg
Riksdagsledamot fröken Wetterström, K. H. (m), Linköping	Riksdagsman Nilsson, J. O. (m), Bästekille, Vitaby

Eliasson i Sundborn (cp)
 Bengtsson i Varberg (s)
 Martinsson (s)
 Nettelbrandt, fru (fp)
 Eliasson i Moholm (m)
 Mellqvist (s)
 Wahlund (cp)
 Alemyr (s)
 Gustafson i Göteborg (fp)
 Wetterström, fröken (m).

Efter det denna lista av herr talmannen upplästs och av kammaren godkänts, förklarades de å listan upptagna personerna utsedda till ledamöter i riksdagens krigsdelegation.

§ 4

Anställdes val av beslutat antal suppleanter för ledamöterna i de ständiga utskotten, nämligen 8 i utrikesutskottet, 21 i konstitutionsutskottet, 36 i statsutskottet, 22 i bevillningsutskottet, 19 i bankoutskottet, 18 i första lagutskottet, 19 i andra lagutskottet, 18 i tredje lagutskottet, 20 i jordbruksutskottet och 22 i allmänna beredningsutskottet.

Sedan herr förste vice talmannen här efter avlämnat nu ifrågavarande tio listor, alla med partibeteckningen »Gemensam lista», och listorna blivit i ovan upptagen ordning av herr talmannen upplästa och av kammaren godkända, befanns följande personer, vilkas namn i här angiven ordning upptagits å respektive listor, utsedda till suppleanter i

utrikesutskottet:

Lewén-Eliasson, fru (s)
 Martinsson (s)
 Erlander (s)
 Eliasson i Sundborn (cp)
 Ohlin (fp)
 Cassel (m)
 Hellström (s)
 Wedén (fp)

konstitutionsutskottet:

Andersson i Billingsfors (s)
 Andersson i Storfors (s)

Mossberg (s)
 Gustafsson i Stenkyrka (cp)
 Ohlin (fp)
 Werner (m)
 Henrikson (s)
 Zetterström (s)
 Nygren (s)
 Magnusson i Nennesholm (cp)
 Gustafsson i Barkarby (s)
 Jonsson i Mora (fp)
 Carlshamre (m)
 Hjelm-Wallén, fru (s)
 Häll (s)
 Glimné (cp)
 Bergqvist (s)
 Anér, fru (fp)
 Mogård, fru (m)
 Wahlund (cp)
 Strömberg (fp)

statsutskottet:

Gustafsson i Uddevalla (s)
 Lindahl (s)
 Fagerlund (s)
 Antonsson (cp)
 Källstad (fp)
 Cassel (m)
 Eskel (s)
 Holmberg, fru (s)
 Blomkvist (s)
 Andersson i Knäred (cp)
 Svanberg (s)
 Tobé (fp)
 Petersson i Gäddvik (m)
 Lindkvist (s)
 Jönsson i Arlöf (s)
 Dahlgren (cp)
 Nilsson i Kristianstad (s)
 Gustavsson i Ängelholm (s)
 Mundebo (fp)
 Sundberg, fru (m)
 Ludvigsson, fru (s)
 Sjönell (cp)
 Zachrisson (s)
 Ericson i Örebro (s)
 Westberg i Ljusdal (fp)
 Gradin, fru (s)
 Lothigijs (m)
 Pettersson i Lund (s)
 Elmstedt (cp)
 Östrand (s)

Lindberg (s)
 Ullsten (fp)
 Sundman (cp)
 Wennerfors (m)
 Eriksson i Arvika (fp)
 Clarkson (m)

bevillningsutskottet:

Hammarsten (s)
 Wikner (s)
 Josefsson i Halmstad (s)
 Andersson i Knäred (cp)
 Larsson i Umeå (fp)
 Enarsson (m)
 Wiklund i Härnösand (s)
 Andersson i Södertälje (s)
 Berglund, fru (s)
 Sundkvist (cp)
 Leander (s)
 Ahlmark (fp)
 Lothigius (m)
 Marcusson (s)
 Bergman, fru (s)
 Josefson i Arrie (cp)
 Green (s)
 Westberg i Hofors (s)
 Ericsson i Ätvidaberg (fp)
 Hovhammar (m)
 Gustavsson i Nässjö (s)
 Börjesson i Falköping (cp)

bankoutskottet:

Haglund (s)
 Hörnlund, fru (s)
 Fridolfsson i Rödeby (s)
 Sjönell (cp)
 Löfgren (fp)
 Enarsson (m)
 Lindberg, fru (s)
 Nordberg (s)
 Marcusson (s)
 Stridsman (cp)
 Svensson i Eskilstuna (s)
 Hyltander (fp)
 Ringaby (m)
 Brännström (s)
 Dahl, fru (s)
 Åsling (cp)
 Hellström (s)
 Ericsson i Ätvidaberg (fp)
 Björck i Nässjö (m)

första lagutskottet:

Björk i Påarp (s)
 Hansson i Piteå (s)
 Zetterström (s)
 Johansson i Växjö (cp)
 Sjöholm (fp)
 Oskarson (m)
 Henrikson (s)
 Mossberg (s)
 Bergander, fru (s)
 Polstam (cp)
 Rosqvist (s)
 Anér, fru (fp)
 Fridolfsson i Stockholm (m)
 Åsbrink, fröken (s)
 Jadestig (s)
 Jonäng, fru (cp)
 Hyltander (fp)
 Thylén (m)

andra lagutskottet:

Skantz, fru (s)
 Göransson (s)
 Nordberg (s)
 Larsson i Öskevik (cp)
 Jonsson i Mora (fp)
 Ringaby (m)
 Nilsson i Kalmar (s)
 Sigurdsen, fru (s)
 Gadd (s)
 Nilsson, fru (cp)
 Aldén (s)
 Fränkel, fru (fp)
 Åkerlind (m)
 Håvik, fru (s)
 Olsson i Mölndal (s)
 Johansson i Skärstad (cp)
 Johansson i Ljungby (s)
 Romanus (fp)
 Carlshamre (m)

tredje lagutskottet:

Ekroth, fru (s)
 Hammarberg (s)
 Sundström, fru (s)
 Elmstedt (cp)
 Åberg (fp)
 Wachtmeister (m)
 Hugosson (s)
 Josefsson i Halmstad (s)
 Johnsson i Blentarp (s)

Fälldin (cp)
 Ekvall (s)
 Jönsson i Ingemarsgården (fp)
 Krönmark (m)
 Olsson i Timrå (s)
 Sörenson (s)
 Josefson i Arrie (cp)
 Sellgren (fp)
 Burenstam Linder (m)

jordbruksutskottet:

Johansson i Simrishamn (s)
 Lindberg, fru (s)
 Björk i Påarp (s)
 Persson i Heden (cp)
 Nilsson i Lönsboda (fp)
 Sundberg, fru (m)
 Fridolfsson i Rödeby (s)
 Wikner (s)
 Sundström, fru (s)
 Dahlgren (cp)
 Nygren (s)
 Berndtsson (fp)
 Hedin (m)
 Dahl, fru (s)
 Brännström (s)
 Sundkvist (cp)
 Andersson i Södertälje (s)
 Åberg (fp)
 Krönmark (m)
 Stridsman (cp)

allmänna beredningsutskottet:

Hansson i Piteå (s)
 Hugosson (s)
 Andersson i Billingsfors (s)
 Gustafsson i Stenkyrka (cp)
 Fränkel, fru (fp)
 Nilsson i Agnäs (m)
 Göransson (s)
 Asbrink, fröken (s)
 Green (s)
 Johansson i Växjö (cp)
 Häll (s)
 Nilsson i Lönsboda (fp)
 Thylén (m)
 Gadd (s)
 Aldén (s)
 Nilsson, fru (cp)
 Rosqvist (s)
 Bergqvist (s)

Strömberg (fp)
 Björck i Nässjö (m)
 Jonäng, fru (cp)
 Sellgren (fp).

§ 5

Justerades protokollsutdrag angående de i §§ 1—4 omnämnda valen.

§ 6

Föredrogs och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts på rikssalen överlämnade, å bordet vilande berättelse till 1970 års riksdag om vad i rikets styrelse sig tilldragit.

§ 7

Föredrogs och hänvisades till lagutskott Kungl. Maj:ts å bordet vilande proposition nr 5, med förslag till allmän arbetstidslag, m. m.

§ 8

Föredrogs och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts å bordet vilande skrivelse, nr 6, med tillkännagivande, att Kungl. Maj:t förordnat statsrådet Carl Lidbom att under innevarande riksdag utöva den befattning med riksdagsärenden som enligt 46 § riksdagsordningen tillkommer en ledamot av statsrådet; och skulle underrättelse om denna skrivelse innehåll meddelas vederbörande utskott samt riksdagens kansli-puterade.

§ 9

Föredrogs var efter annan och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts å bordet vilande propositioner: nr 7, med förslag till förordning om höjd mervärdesskatt på vissa varor, nr 8, med förslag till förordning om ändring i förordningen (1961:394) om tobaksskatt, m. m., och nr 9, med förslag till lag om ändring i uppbördsförordningen (1953:272).

§ 10

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet riksdagens löne delegations å

bordet vilande redogörelse för dess verksamhet under år 1969.

§ 11

Föredrogs var för sig följande å bordet vilande motioner; och hänvisades därvid

till utrikesutskottet motionen nr 1;
till konstitutionsutskottet motionerna nr 2—4;

till statsutskottet motionerna nr 5 och 6.

Vid föredragning av den å bordet vilande motionen nr 7, om åtgärder mot könsdiskriminering, hänvisades motionen, såvitt avsåg punkterna 3 och 4 i motionens hemställan, till allmänna beredningsutskottet och i övrigt till statsutskottet.

Härefter föredrogs var för sig följande å bordet vilande motioner; och hänvisades därvid

till statsutskottet motionerna nr 8—19;

till bevillningsutskottet motionerna nr 20—23;

till bankoutskottet motionerna nr 24 och 25;

till lagutskott motionerna nr 26—31.

Vid föredragning av den å bordet vilande motionen nr 32, om åtgärder mot könsdiskriminering, hänvisades motionen, såvitt avsåg inkomstprövningen inom studiemedelssystemet, till lagutskott och i övrigt till allmänna beredningsutskottet.

Slutligen föredrogs var för sig följande å bordet vilande motioner; och hänvisades därvid

till lagutskott motionerna nr 33—44;
till jordbruksutskottet motionerna nr 45—47; samt

till allmänna beredningsutskottet motionerna nr 48—50.

§ 12

Föredrogs och hänvisades till lagutskott justitieombudsmännens till inneverande riksdag avgivna, å bordet vilande ämbetsberättelse.

§ 13

Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet riksdagens revisorers å bordet vilande verksamhetsberättelse för år 1969.

§ 14

Föredrogs var för sig följande, vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda men då bordlagda interpellationsframställningar, nämligen av:

fru *Marklund* (vpk), till herr statsrådet och chefen för industridepartementet angående en förbättrad företagsdemokrati inom LKAB,

herr *Wiklund* i Stockholm (fp), till herr statsrådet och chefen för justitiedepartementet angående verkställigheten av påföljd av brott begånget i annan europeisk stat,

herr *Hansson* i Skegrie (cp), till herr statsrådet och chefen för finansdepartementet angående den bebådade ändrade kapitalbeskattningens inverkan på näringspolitik och samhällsekonomi,

herr *Blomkvist* (s), till herr statsrådet och chefen för utbildningsdepartementet angående skolans undervisning om parterna på arbetsmarknaden,

herr *Börjesson* i Glömminge (cp), till herr statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet angående förbättring av det ekonomiska stödet åt fiskare,

herr *Wennerfors* (m), till herr statsrådet och chefen för industridepartementet angående effektivisering av lagerhållning och distribution inom den offentliga sektorn,

herr *Stridsman* (cp), till herr statsrådet och chefen för försvarsdepartementet angående återförande till tidigare fastighetsägare av viss för militära ändamål disponerad skogsmark i Norrbottens län,

herr *Bergman* (s), till statsrådet fru *Odhnoff* angående reglerna för statsbidrag till kommunala bostadstillägg,

herr *Johansson* i Skärstad (cp), till herr statsrådet och chefen för utbild-

Interpellation ang. inrättande av professurer i socialpolitik

ningsdepartementet angående informationen om den relativa betygsskalans tillämpning,

fru *Kristensson* (m), till hans excellens herr ministern för utrikes ärendena angående de svenska insatserna för hjälp åt Biafras folk, samt

herr *Holmberg* (m), till herr statsrådet och chefen för inrikesdepartementet angående de s. k. paritetslånen för bostadsbyggande.

Kammaren biföll dessa framställningar.

§ 15

På hemställan av herr talmannen beslöt kammaren, att Kungl. Maj:ts propositioner nr 1 och nr 2 skulle uppföras sist å föredragningslistan för kammarens nästkommande sammanträde.

§ 16**Interpellation ang. inrättande av professurer i socialpolitik**

Ordet lämnades på begäran till

Fru *GRADIN* (s), som yttrade:

Herr talman! Behovet av en planmässig och samordnad social forskning är betydande och väl dokumenterat. Dagens samhälle med snabba och genomgripande förändringar ställer inte minst forskningen och den högre utbildningen inför nya problem. Frågan om den sociala forskningen är därför av stor angelägenhetsgrad såväl för den yrkesverksamma kåren av socialarbetare och samhällsadministratörer som för socialhögskolorna från deras utbildningssynpunkt.

Detta understryks också av föredragande statsrådet i årets statsverksproposition. Där framhålls behovet av forskning och utvecklingsarbete inom det sociala området. Föredraganden konstaterar vidare att det förekommer forskning rörande socialpolitiska problem i stor omfattning, eftersom forsk-

ning inom bl. a. beteendevetenskapliga, ekonomiska, juridiska, medicinska och statsvetenskapliga ämnen ofta berör socialpolitiska problem. Föredraganden finner det därför angeläget att en fortlöpande samverkan mellan forskarna och de för socialpolitiken ansvariga administratörerna och fältarbetarna kommer till stånd. Åtgärder i detta syfte har vidtagits bl. a. genom den samarbetskommitté för social forskning som knutits till socialdepartementet.

Den sociala forskningen är emellertid oundgänglig för en fortsatt god kvalitativ utbildning vid socialhögskolorna. Vid olika tillfällen har därför krävts att professurer med inriktning bl. a. på socialpolitik skulle inrättas vid socialhögskolorna. I fjolårets statsverksproposition ansåg sig föredraganden inte beredd att inrätta professurer i socialpolitik innan vissa problem utretts ytterligare. Begreppet socialpolitik spänner över ett utomordentligt brett forskningsfält. Det var därför nödvändigt med en precisering av vilka delar av det socialpolitiska området som borde prioriteras i fråga om forskningsresurser. Med anledning av detta uttalande tillsattes en arbetsgrupp, som presenterat den önskade prioriteringen och underlaget för en fortsatt handläggning av frågan. Ett genomarbetat förslag till en inledande forskningsverksamhet vid socialhögskolorna har utbildningsdepartementet därför haft tillgång till i samband med årets budgetarbete.

Föredraganden finner också att en professur inom det socialpolitiska området bör inrättas. Men något konkret förslag följer inte. Även i år anser sig föredraganden behöva klarlägga vissa frågor ytterligare. Först sedan dessa frågor klarlagts avser föredraganden att återkomma till Kungl. Maj:t med förslag rörande tidpunkt för inrättande av ifrågakvarande professur.

Med hänvisning till det anförda anholder jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för utbild-

Interpellation ang. arbetsmedicinska institutets arbetsuppgifter

ningsdepartementet få ställa följande frågor:

1. Vilka frågor behöver ytterligare klarläggas innan ställning kan tas beträffande professurer i socialpolitik?

2. Är dessa ännu outredda frågor av så okomplicerad natur att man kan vänta sig ett konkret förslag till årets riksdag?

Denna anhållan bordlades.

§ 17

Interpellation ang. arbetsmedicinska institutets arbetsuppgifter

Ordet lämnades på begäran till

Fru **RYDING** (vpk), som yttrade:

Herr talman! Arbetsmedicinska institutet tillkom 1966 med uppgift att bedriva forskning och göra undersökningar om bl. a. arbetsmiljöns påverkan på människor, yrkessjukdomsrisker och yrkeshygien, föreslå åtgärder för att undanröja hälsorisker, vara informationsorgan i yrkeshygieniska och arbetsfysiologiska frågor, ta initiativ till utvecklings- och forskningsarbete samt utbildna tekniker, läkare och annan personal inom sitt arbetsområde.

Inte minst från fackligt håll har ställts stora förväntningar på detta institut. Med hänsyn till dess mycket angelägna och brådskande uppgifter är det nödvändigt att institutet kan arbeta effektivt och verka i de anställdas intressen och inte ens får misstänkas vara lierat med arbetsgivarintressen. Läget i fråga om arbetarmiljöskydd i dag visar, att arbetsgivarna väger de anställdas hälsa mot kostnaderna, varvid de senare prioriteras av rent vinstintresse. Under sådana förhållanden måste miljöskyddet skiljas från SAF, och i stället bör det vara de anställda som blir huvudagerande.

Tyvärr har det nu visat sig, att arbetsmedicinska institutet inte arbetar i

nivå med sina uppgifter. Dess knytning till SAF är uppenbar bl. a. genom att överdirektören tidigare varit anställd där och en annan tongivande chefs-tjänsteman t. o. m. år 1969 varit knuten både till SAF och till institutet. Tillståndet på arbetsmedicinska institutet kan i dag betecknas som närmast skandalöst. Som framgår av en JO-anmälan har en omfattande silikosutredning inte bearbetats. En utredning av ambitiösa tjänstemän har stoppats och överlämnats till ett privat bolag utan anbuds-farande. Antalet vakanser för viktiga tjänster har ökat. En rad tjänstemän på viktiga poster har begärt tjänstledighet, därför att de inte ansett sig kunna arbeta inom institutet, bland dem under de senaste dagarna den administrative direktören.

Detta har gjort att institutet långtifrån kunnat fylla de uppgifter som det ålagts. Uppenbart är att knytningen till SAF och det intima samarbetet med det av SAF styrda PA-rådet bär en mycket stor del av ansvaret för denna utveckling.

Arbeterskyddsstyrelsen och yrkesinspektionen tilldelas i årets budget ökade ekonomiska resurser för sin verksamhet. För att kunna tillgodogöra sig dessa ökade resurser på bästa möjliga sätt hade det givetvis varit lyckligt om arbetsmedicinska institutet i dag efter sina tre års verksamhet på ett tillfredsställande sätt hade kunnat fullgöra sina uppgifter enligt de omfattande instruktioner som utfärdades vid dess tillkomst. Så är emellertid alls inte fallet, varför det måste anses synnerligen angeläget att åtgärder omedelbart vidtages från statsmakternas sida; dessa måste få insyn i institutets arbete på ett helt annat sätt än vad man nu har. En redovisning för dessa åtgärder vore av stort värde, inte minst för att i möjligaste mån eliminera den misstro som med fullt fog för närvarande finns när det gäller arbetsmedicinska institutets verksamhet.

Interpellation ang. insatserna för hjälp åt Biafras folk

Med stöd av vad jag anfört anhåller jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för socialdepartementet få ställa följande fråga:

Vilka omedelbara åtgärder ämnar statsrådet vidtaga med sikte på att göra arbetsmedicinska institutet till ett effektivt organ för de anställdas intressen så att det därmed kan fylla de uppgifter som finns i dess instruktion från Kungl. Maj:t?

Denna anhållan bordlades.

§ 18**Interpellation ang. insatserna för hjälp åt Biafras folk**

Ordet lämnades på begäran till

Herr SVENSSON i Kungälv (s), som yttrade:

Herr talman! Sedan kriget i Nigeria nu äntligen tagit slut borde hjälpen till de drabbade och nödlidande människorna kunna sättas in omedelbart och med full styrka. För att katastrof skall kunna undvikas är detta också nödvändigt. Enligt en uppgift av president Julius Nyerere i Tanzania är förlusten av människoliv tre gånger så stor i Nigeriakonflikten som i Vietnam. Det säger något om dess hittillsvarande omfattning. Risk finns nu, när de politiska hindren borde vara borta, att katastrofen inte hejdas utan att läget förvärras. Allt behöver därför göras för att förhindra detta. Det kan endast ske i samarbete mellan de förenade tillgängliga krafterna från länder världen över. Den svenska regeringen har också handlat med berömvärd snabbhet. Det vore emellertid önskvärt att få såväl en redogörelse i riksdagen för de vidtagna åtgärderna som en diskussion i anslutning till denna redovisning.

Med hänvisning till det sagda får jag anhålla om kammarens tillstånd att till hans excellens herr ministern för utrikes ärendena få ställa följande fråga:

Är Ers excellens villig att lämna riksdagen en redogörelse för

1. de försök som gjorts från den svenska regeringen för att få i gång transporter från den förenade kyrkohjälpen, Röda korset och eventuellt andra hjälporganisationer till de nödlidande,

2. de diskussioner som skett med de nordiska länderna och andra länder för en samordning av insatserna,

3. den eventuella planering som diskuterats för långsiktigt bistånd och

4. de hänvändelser som skett till regeringen i Lagos för att underlätta hjälpverksamheten?

Denna anhållan bordlades.

§ 19

Tillkännagavs, att Kungl. Maj:ts proposition nr 11, angående Islands anslutning till EFTA-konventionen, m. m., överlämnats till kammaren.

Denna proposition bordlades.

§ 20

Anmälades följande motioner:

nr 51, av herr *Lundberg*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1969:128, med förslag till fastighetsbildningslag,

nr 52, av herr *Petersson* i Gäddvik *m. fl.*, om en översyn av de värnpliktigas ekonomiska och sociala förmåner,

nr 53, av herr *Ericsson* i Ätvidaberg, om åtgärder för att tillgodose näringslivets behov av yrkesutbildad arbetskraft,

nr 54, av fröken *Asbrink* och herr *Blomkvist*, om åtgärder för att underlätta invandrarnas inordnande i det svenska samhället,

nr 55, av herr *Bergman m. fl.*, angående det kommunala bostadstillägget, m. m.,

nr 56, av herr *Eriksson* i Bäckmora *m. fl.*, om en effektivare arbetsförmedlingsverksamhet,

nr 57, av herr *Gustafson* i Göteborg

m. fl., om statligt stöd åt Norrland,

nr 58, av fru *Marklund m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Arbetsmarknadsutbildning m. m.,

nr 59, av herr *Westberg* i Ljusdal *m. fl.*, om förstärkning av prognosverk-samheten på arbetsmarknadens område,

nr 60, av herrar *Johansson* i Skärstad och *Polstam*, om inrättande av omkörningsfiler,

nr 61, av herrar *Petersson* i Gäddvik och *Nilsson* i Agnäs, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Ersättning till trafikföretag för drift av icke lönsamma busslinjer,

nr 62, av herr *Westberg* i Ljusdal *m. fl.*, angående trafikpolitiken,

nr 63, av herr *Dahlgren m. fl.*, om utredning angående de statliga skogarna lönsamhet m. m.,

nr 64, av herr *Gustavsson* i Alvesta *m. fl.*, om löneavdrag för statstjänsteman vid tjänstledighet för riksdagsmannaupdrag,

nr 65, av herr *Ericsson* i Ätvidaberg, om rätt till skattefri avsättning till omskolnings- och utbildningsfonder,

nr 66, av herr *Gustafson* i Göteborg *m. fl.*, om statligt stöd åt Norrland,

nr 67, av herr *Petersson* i Gäddvik *m. fl.*, angående statens vattenfallsverks redovisning för kommunal beskattning av inkomst från kraftverk,

nr 68, av herr *Petersson* i Gäddvik *m. fl.*, angående taxeringsvärdena för statens vattenfallsverks vattenkraftsanläggningar,

nr 69, av herr *Gustafson* i Göteborg *m. fl.*, om statligt stöd åt Norrland,

nr 70, av herr *Petersson* i Gäddvik *m. fl.*, om automatisk överföring av medel från postlönekonto till annan bank,

nr 71, av herr *Andersson* i Storfors *m. fl.*, om en översyn av bestämmelserna angående tillsyn av stiftelser, m. m.,

nr 72, av herrar *Ericson* i Örebro och *Göransson*, angående olovlig värvning,

nr 73, av herr *Wahlund*, om straff för flygplanskapning,

nr 74, av herr *Hermansson m. fl.*, om upphävande i statstjänstemannalagen av motsvarigheten till § 32 i SAF:s stadgar,

nr 75, av herr *Hermansson m. fl.*, om förstärkning av personalrepresentationen i nämnder och styrelser inom den offentliga sektorn,

nr 76, av herr *Jonsson* i Mora *m. fl.*, om rätt för person med partiell förtidspension att tillgodoräkna sig ATP-poäng,

nr 77, av herr *Lundberg*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1969:128, med förslag till fastighetsbildningslag,

nr 78, av herr *Romanus m. fl.*, om upphävande av affärstidslagen,

nr 79, av fru *Sundberg m. fl.*, om kontroll av bilhandel och bilreparationer, samt

nr 80, av herr *Gustafson* i Göteborg *m. fl.*, om statligt stöd åt Norrland.

Dessa motioner bordlades.

§ 21

Upplästes och lades till handlingarna följande till kammaren inkomna protokoll:

Protokoll, hållet vid sammanträde med herr talmannen och de kammarens ledamöter, som blivit utsedda att jämte talmännen tillsätta kammarens kanslipersonal, den 14 januari 1970.

1 §

Sedan herr talmannen anmält, att han utsett bankdirektören, jur. kand. Åke Gustafsson och kronofogden, jur. kand. Bertil Björnsson till ersättare att från och med den 10 januari 1970 vid förfall för sekreteraren bestrida sekreterargöromålen inom kammaren m. m., beslöt herrar deputerade att arvode till Gustafsson skulle utgå med 700 kronor per månad och till Björnsson med 300 kronor per månad.

2 §

Herrar deputerade beslöt utse:

kanslirådet, jur. kand. Erland Kock till stomnotarie från och med den 10 januari 1970 mot ett arvode av 3 094 kronor per månad jämte personlig lönefyllnad med 300 kronor per månad;

kronofogden, jur. kand. Bertil Björns-son till biträdande jurist från och med den 1 januari 1970 mot ett arvode av 2 244 kronor per månad; samt

fögderisekreteraren Curt Berggrén till förste kanslist från och med den 1 januari 1970 mot ett arvode av 2 983 kronor per månad jämte personlig lönefyllnad med 200 kronor per månad.

3 §

Herr talmannen anmälde *dels* att de hos kammaren arvodesanställda förste stenograferna herr Bertil Arborén, fru Signhild Elfner och herr Hans Heimbürger ävensom stenograferna fröken Anita Hallberg, herr Bengt Hennings-son, fru Ingrid Nilsson samt herrar Lars Nilsson, Göte Schenning, Rune Söderström och Gustaf Titz inträtt i tjänstgöring hos kammaren från och med den 10 januari 1970, *dels ock* att den likaledes arvodesanställda förste stenografen herr Anders Norrman, som på särskild anmodan handhaft förberedelserna för och anordnandet av prov med stenografer och referenter, inträtt i tjänstgöring från och med den 8 januari 1970.

4 §

Herrar deputerade beslöt utse fru Barbro Lyssarides och fröken Lisbeth Mattsson till reservstenografer från och med den 10 januari 1970.

5 §

Herrar deputerade beslöt vidare utse fru Ingegerd Carlsén, fru Ingrid Eldin, fru Gunvor Elg, fru Ulla Fernroth, herr Vincent Landén, fru Lillemor Miskar, fru Kerstin Mörk och fru Kjerstin Sohlberg till maskinskrivare vid snabbpro-

tokollet från och med den 10 januari 1970. Fru Eldin och fru Sohlberg skulle dock med halvtidsjämstgöring tillsammans uppehålla en tjänst som maskinskrivare.

6 §

Herrar deputerade beslöt ytterligare förordna förste stenografen herr Anders Norrman att från och med den 8 januari 1970 mot ett uppdragstillägg beräknat efter 78 kronor per månad vara föredragande i samtliga ärenden rörande kammarens stenografkår och maskinskrivare vid snabbprotokollet samt att under kammarens sekreterare självständigt avgöra frågor rörande organisationen av stenografkårens arbete.

7 §

I skrivelse den 10 januari 1970 hade maskinskrivarna vid snabbprotokollet fru Ingegerd Carlsén och fru Gunvor Elg anhållit om tjänstledighet för enskilda angelägenheter från och med den 10 januari 1970 tills vidare.

Herrar deputerade beslöt i anledning härav *dels* bevilja fru Carlsén och fru Elg begärda ledigheter, *dels* förordna fru Birgit Lokrantz att under fru Carlséns ledighet uppehålla hennes tjänst som maskinskrivare, *dels ock* att med förordnande å fru Elgs tjänst skulle tills vidare anstå.

8 §

Herrar deputerade beslöt slutligen bemyndiga herr talmannen att i samråd med sekreteraren förordna om vikarie vid kortare ledigheter för kammarens tjänstemän.

In fidem

Sune K. Johansson

§ 22

Meddelande om enkla frågor

Meddelades, att herr talmannen tillställts fem enkla frågor, nämligen av:

herr *Andersson* i Storfors (s), till herr statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet angående kommuns bidrag till indragningshotade tågturer,

herr *Nordstrandh* (m), till herr statsrådet och chefen för utbildningsdepartementet angående skolöverstyrelsens utredning om användningen av betyg och test vid utbildning och anställning,

herr *Clarkson* (m), till herr statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet angående förbättring av räddningstjänst och säkerhetsanordningar vid flygplatser,

herr *Andersson* i Örebro (fp), till herr statsrådet och chefen för justitie-

departementet angående åtgärder för att förhindra s. k. automatiska reklamsamtal över telefonnätet, samt

herr *Eliasson* i Sundborn (cp), till herr statsrådet och chefen för finansdepartementet angående tidpunkten för tillsättande av en utredning rörande skattentjämningsystemet och kostnadsfördelningen mellan stat och kommun.

§ 23

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes här efter kl. 10.28.

In fidem
Sune K. Johansson